Täysistunto

Torstai 18.5.2017 klo 16.00—18.30

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 18.30.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (16.00—16.59) ja ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (16.59—18.30).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän, että paikalla olevat ministerit siirtyvät ministeriaitioon. [Hälinää] — Pyydän edustajia asettautumaan paikoilleen. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen jollekin paikalla olevista ministereistä, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

2.1. Suullinen kysymys presidentti Koiviston elämäntyön merkityksestä (Antti Rinne sd)

Suullinen kysymys SKT 75/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Rinne.

Keskustelu

16.01 **Antti Rinne sd:** Arvoisa puhemies! Suomalaista hyvinvointivaltiota rakennettaessa aivan keskeinen tavoite on ollut tehdä Suomesta kansakunta, jossa ihmisen tausta ei vaikuta menestymisen mahdollisuuksiin, kansakunta, jossa heikompaa autetaan ja tuetaan pysymään mukana.

Viime perjantaina poisnukkuneen suuren valtiomiehen, presidentti Mauno Koiviston elämänkaari vähävaraisen perheen lapsesta satamatöiden kautta filosofian tohtoriksi ja valtakunnan huipulle on oiva esimerkki suomalaisen hyvinvointivaltion vahvuuksista. Koiviston poliittinen viisaus harkitsevasta politiikasta eli fundeerauksesta, määrätietoinen parlamentarismin vahvistaminen, suhtautuminen naapureihin sekä vakaa ulkopolitiikka EU-jäsenyyksin ovat oppeja, joita meidän kaikkien on hyvä täällä pohtia. Arvoisa pääministeri, miten te arvioitte presidentti Koiviston poliittista jälkeä suomalaisessa yhteiskunnassa?

16.02 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin uskon, että oma ja kaikkien meidän päällimmäinen ajatus presidentin poismennessä on syvä kunnioitus hänen työtänsä kohtaan. Hän luotsasi Suomea 12 vuotta presidenttinä ja 5 vuotta pääministerinä läpi laman ja lopulta sitten Euroopan unionin jäsenyyden kynnykselle. Myöskin se hänen henkilökohtainen tarinansa on hyvin suomalainen ja hyvin puhutteleva: puusepän pojasta hän opiskelee tohtoriksi saakka ja päätyy lopulta tasavallan presidentiksi. Tästä unelmasta ja sen unelman säilymisestä ja mahdollisuuden säilymisestä jokaiselle suomalaiselle tietenkin haluamme pitää kiinni. Mutta se on selvä, että nyt valtioneuvosto, tässä ja nyt, valmistautuu jättämään tasavallan presidentti Mauno Koivistolle arvokkaat jäähyväiset.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.03 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Presidentti Koiviston elämäntarinan keskeinen rakennuspuu henkilökohtaisten ominaisuuksien rinnalla oli mahdollisuus hankkia koulutusta. Ihmisten taustalähtökohdista riippumaton mahdollisuus kouluttautumiseen on suomalaisten ja Suomen menestyksen tärkein yksittäinen tekijä. Sivistys on sana, jonka sisältöön vaikuttavat lukuisat meidän täällä tekemät päätökset. Olen mielessäni pohtinut, olemmeko nyt viime vuosina menneet oikeaan suuntaan suomalaisten koulutusmahdollisuuksien parantamisessa. Ehkä meidän olisi hyvä täällä pysähtyä hetkeksi pohtimaan, miten mahdollistamme tänään syntyvälle satamajätkälle tien kohti tohtorinhattua. Arvoisa pääministeri, miten te suhtaudutte koulutuksen tasa-arvoon ja sen edistämiseen osana Suomen satavuotista historiaa ja tulevaisuutta?

16.04 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se unelma pitää, että jokainen suomalainen voi varallisuusasemaansa ja taustaansa katsomatta kouluttautua niin pitkälle kuin motivaatiota ja päätä riittää. Minä uskon, että kaikki tässä salissa ovat valmiita tekemään töitä jatkuvasti sen eteen, vaikka me ja edellinen hallitus ja monet meistä ovat joutuneet tekemään kipeitä päätöksiä, jotka ovat vaikuttaneet myöskin koulutukseen. Se, mitä me olemme nyt tämän hallituksen toimesta tehneet, on se, että vuosi sitten kehysriihessä päätimme, että koulutukseen ei tehdä enää uusia leikkauspäätöksiä. Päinvastoin, edellisessä kehysriihessä teimme uudelleensuuntaamista sen vähän liikkumavaran puitteissa, mitä meillä on. Tästä lupauksesta, että Suomessa on mahdollista kouluttautua niin pitkälle kuin päätä ja motivaatiota riittää, me pidämme kiinni.

16.05 **Lauri Ihalainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On arvokasta, että otamme aikaa täällä eduskunnan istunnossa kunnioittaaksemme presidentti Koiviston mittavaa elämäntyötä, työtä, joka pohjautuu kansalaisten vankkaan tukeen. Hän rakensi ihmisille turvallisuudentunnetta yhteiskunnan murrosvaiheissa. Sen ohella, että hän työllään vahvisti parlamentarismia, elämänmenoa, hän oli myös merkittävä sopimusyhteiskunnan tekijä, kannattaja ja tukija. Minullakin oli noina vuosina mahdollisuus näistä asioista hänen kanssaan keskustella ja fundeerata. Siksi olisi tärkeätä, että tätä sopimusyhteiskunnan tuloksellista perintöä, jota hän tuki, ei rapauteta ja hukata vaan se nähdään kansakunnan tulevaisuuden selviämisessä tärkeäksi asiaksi myös tulevaisuudessa. Vastaako tämä näkemys myös hallituksen näkemystä?

16.06 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Presidentti Koivisto oli monella tapaa ainutlaatuinen ihminen. Hänessä yhdistyi esimerkiksi talouden ja ulkopolitiikan osaaminen yhtä aikaa ainutlaatuisella tavalla. Hän oli myöskin vahva sopimusyhteiskunnan kannattaja, ja se, mitä kerroitte, vastaa hyvin näkemystäni myöskin tältä osalta hänen elämäntyöstään. Hän antoi meille mallin siitä, mitä suomalaisuus parhaimmillaan voi olla.

16.07 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Matkustin viime lauantaina bussilla Turun keskustan ulkopuolella sijaitsevaan tilaisuuteen ja koin mieleenpainuvan hetken, kun toisilleen entuudestaan tuntemattomat turkulaiset linja-autossa yhdessä muistivat Turun sataman jätkää eli presidentti Mauno Koivistoa. Juuri näin monet suomalaiset Koivistoa muistavatkin, hänen arvokkaan poliittisen perintönsä lisäksi myöskin Turun sataman jätkänä, puusepän ja ompelijattaren poikana, joka väitteli tohtoriksi ja myöhemmin nousi Suomen tasavallan presidentiksi.

Mutta, arvoisa pääministeri Sipilä, tällainen sosiaalinen nousu ei ole mikään itsestäänselvyys enää tämän päivän Suomessa. Korkeakoulutus on periytyvää, ja olemme saaneet lukea siitä, kuinka suomalainen peruskoulukin on eriarvoistumassa. Arvoisa pääministeri, mitä hallitus aikoo tehdä tämän eriarvoistumiskehityksen kääntämiseksi ja sen varmistamiseksi, että jokainen suomalainen nuori myöskin jatkossa voi hankkia korkeakoulutusta näin halutessaan?

16.08 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin totesin, Koiviston elämänkaari on ainutlaatuinen juuri tässä mielessä: köyhästä laivapuusepän pojasta tohtoriksi ja tasavallan presidentiksi, Suomen Pankin pääjohtajaksi. Tästä unelmasta haluamme pitää edelleenkin kiinni. Mutta nyt, hyvät kollegat, ehdottaisin kyllä, että keskittyisimme siihen, että voisimme jättää presidentti Koivistolle yhdessä arvokkaat jäähyväiset. [Oikealta: Erittäin hyvä!]

16.08 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen paremmin naulan kantaan tämän asian luonne huomioon ottaen ei voi osua kuin mihin pääministeri juuri äsken oman puheenvuoronsa päätti. Nostan hattua, herra pääministeri, teille tuosta kommentista.

Satuin vain pyytämään puheenvuoron sen vuoksi, että tämä Koivistoon liittyvä arvostus tulisi esitetyksi myös tältä puolen. Ei ole epäilyä siitä, etteikö kyseessä ole kaikilla mittareilla suuri suomalainen, jonka keskeinen arvo Suomelle on myös siinä, että hän johdatti tämän maan kylmästä sodasta uuteen vaiheeseen oikealla toimintalinjalla.

Olin kysymässä, herra pääministeri, teidän käsitystänne siitä, pitäisikö meidän samalla päättäväisyydellä nyt toimia Euroopan unionissa kuin noina hetkinä, jolloin Suomen asemaa maailmankartalla merkittävällä tavalla ratkaistiin.

16.09 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten totesin, presidentti Koivisto luotsasi Suomea yli monien vaikeiden olosuhteiden, kylmän sodan, lama-ajan, kohti Euroopan unionia. Olen kysyjän, edustaja Kanervan, kanssa samaa mieltä, että samaa päättäväisyyttä meidän pitää noudattaa nyt, kun puhutaan Euroopan unionin tulevaisuudesta. Tässä vaikeassa turvallisuusympäristössä, missä me tällä het-

kellä elämme, me löydämme ja pystymme ammentamaan monia asioita esimerkiksi presidentti Koiviston meille jättämästä perinnöstä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys arktisen alueen pysyvästä öljynporauskiellosta (Krista Mikkonen vihr)

Suullinen kysymys SKT 76/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Mikkonen.

Keskustelu

16.10 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Minäkin haluan ensin esittää surunvalitteluni presidentti Koiviston läheisille. Kunnioitan suuresti sitä työtä, mitä hän teki isänmaan eteen, ja Koiviston perinnöstä jää paljon sellaista, mistä meidän on tärkeä pitää kiinni.

Arvoisa puhemies! Tasan viikko sitten Suomi aloitti Arktisen neuvoston puheenjohtajana. Puheenjohtajuuskauden ohjelman tärkein teema on ympäristönsuojelu, ja niin kuuluukin olla, sillä napajäätikkö sulaa koko ajan kovaa vauhtia. Valitettavasti kaikki neuvoston maat eivät tunnu olevan tästä samaa mieltä. Yhdysvalloissa presidentti Trump haluaa jälleen sallia öljynporauksen arktisilla vesillä, ja Norja on antanut öljynporauslupia uusilla alueilla arktisella Barentsinmerellä. Jos haluamme onnistua ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, yhtään uutta öljykenttää ei voida ottaa käyttöön etenkään erityisen herkällä arktisella alueella. Kysynkin, ulkoministeri Soini: miten Suomi aikoo konkreettisesti edistää puheenjohtajana sitä, että alueelle saadaan pysyvä öljynporauskielto?

16.11 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen todella iloinen, että Suomella on tämä Arktisen neuvoston puheenjohtajuustehtävä juuri tänä aikana, koska meidän linjamme on hyvin selvä. Me haluamme pitää huolta ympäristöstä, mutta samaan aikaan me haluamme kestävällä tavalla huolehtia siitä, että ne ihmiset, jotka asuvat arktisilla alueilla, voivat siellä asua, tulla toimeen, saada toimeentulonsa. Tämä tilanne, mikä Arktisessa neuvostossa Yhdysvalloissa oli viime viikolla, oli aika täpärä siinä mielessä, saammeko me aikaan yhteistä julistusta, saammeko me aikaan yhteistä tahtotilaa, mainitaanko Pariisin sopimus, täyttyvätkö kestävän kehityksen kriteerit. Ilokseni voin sanoa, että Suomen neuvottelijat olivat harsimassa kokoon tätä pakettia, joka on kelvollinen perusta mennä eteenpäin.

Mitä arktisiin porauksiin tulee, niin ne ovat kansallisvaltioiden asioita. [Puhemies koputtaa] Mutta me tietysti haluamme pitää esillä sitä, että yksikin tällainen [Puhemies: No niin, ministeri Soini!] onnettomuus olisi kohtalokas, ja sitä emme toivo.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.13 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa kuulla, kuinka ministeri Soini puhuu täällä ympäristönsuojelun puolesta ja ilmastonmuutoksen torjunnan puolesta. Joskus toisenkinlaisia puheenvuoroja on kuultu, mutta on upeaa, että Suomi on ollut asiassa aktiivinen. Mutta se ei kuitenkaan vielä riitä, jos tuloksia ei saada aikaan. Arktiksen luonto on erityisen herkkä, ja ison riskin arktiselle luonnolle aiheuttaa raskas polttoöljy, jota monet alueella seilaavista rahtilaivoista käyttävät polttoaineenaan. Etelänavalla raskaan polttoöljyn käyttö on kielletty laivoissa, ja olisi tärkeää saada samanlainen kielto myös pohjoiselle napa-alueelle. Esimerkiksi WWF on esittänyt, että tällainen kielto tulisi saada voimaan vuoteen 2020 mennessä. Pääministeri Sipilä, kun viime vuonna kysyin teiltä Pohjoismaiden neuvoston kokouksessa, aiotteko Arktisen neuvoston puheenjohtajana ajaa raskaan polttoöljyn käyttökieltoa Arktiksella, teidän vastauksenne oli kyllä. Kysynkin nyt: millä tavalla aiotte edistää raskaan polttoöljyn kieltoa nyt, kun Arktisen neuvoston puheenjohtajan nuija on siirtynyt Suomelle?

16.14 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi on kannattanut sitä, että arktisella alueella voidaan yhtyä Kanadan aloitteeseen siitä, että kielletään raskaan polttoöljyn käyttö ja kuljetus. Meillä on kuitenkin arktisella alueella hivenen erilaiset olosuhteet kuin Antarktiksella. Tämä tarkoittaa sitä, että meidän täytyy toistaiseksi kuitenkin turvata se energian saanti, joka alueiden asukkailla on. Mutta Suomi on tässä hyvin aktiivinen ja on tukenut Kanadan aloitetta tässä asiassa.

16.15 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun Arktista neuvostoa vuonna 96 perustettiin, se oli tietyssä mielessä edelläkävijä, koska se otti voimakkaasti kantaa ympäristöön, ilmastonmuutosta vastaan, alkuperäiskansojen puolesta ja toi vielä alueen kansalaisjärjestöt mukaan tähän toimintaan. Muistan itse tuon perustavan kokouksen. Edustin Suomea siellä Ottawan kokouksessa, ja tämä ei ollut itsestäänselvää, että nämä asiat tulivat hyväksytyiksi. Silloinkin nimenomaan Venäjällä ja USA:lla oli joissakin asioissa vaikeuksia. Silloin kuitenkin liittyi vielä lisäasia Arktiseen neuvostoon, ja se oli turvallisuuskysymys. Ajateltiin, että siitä voisi tulla osa tätä Etyjin turvallisuusrakennetta. Ja tänä päivänä näemme maailman, jossa itse asiassa kilpavarustelu lisääntyy, uuden kylmän sodan uhat leijuvat ilmassa ja Venäjän ja USA:n suhteet heikkenevät. Näettekö, että arktisella alueella Suomi voisi tehdä myöskin turvallisuusmielessä joitakin aloitteita puheenjohtajuuskautensa aikana?

16.16 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on olennainen kysymys, ja on erittäin hyvä asia, että Arktisessa neuvostossa ja sen työskentelyssä eivät toistaiseksi ole näkyneet ne suurvaltojen väliset jännitteet, jotka näkyvät Ukrainassa, Syyriassa, Lähi-idässä. Me haluamme pitää sen sellaisena, että arktista aluetta ei militarisoida miltään osin. Tästä meillä käytiin hyvä keskustelu ulkoministereiden illallisella, johonka pitkästä aikaa osallistuivat kaikki arktisten maiden ulkoministerit, siis myös USA, Venäjä, Kanada, kaikki Pohjoismaat. Tämä on meidän yhteinen tavoitteemme, Suomi tulee pitämään tätä esillä. Satsataan ympäristönsuojeluun, meteorologiseen yhteistyöhön, koulutukseen, kommunikaatioon ja mennään tämän positiivisen kautta. Sitten siellä on vielä luontoa ja ympäristöä ja montaa muuta.

16.17 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eilen lähetekeskustelussa oli HFC-yhdisteiden kielto, joka on yksi Montrealin ympäristösopimuksen osa. Tämä on yksi parhaimmista ympäristöpolitiikan sopimuksista, joita on tehty. On laskettu, että sillä kiellolla saadaan ilmaston lämpenemistä rauhoittumaan 0,5 astetta, ja arktiselle alueelle se on erittäin tärkeää, koska siellä ilmasto lämpenee kaksi kertaa nopeammin.

Nyt kun Suomesta tulee Arktisen neuvoston puheenjohtaja, meidän ohjelmamme on erittäin kunnianhimoinen ja sisältää paljon uutta teknologiaa, yhteyksiä, meteorologiaa ja myöskin asioita, jotka voisivat yhdistää Eurooppaa Aasiaan. Kuinka Suomi osana Arktisen neuvoston puheenjohtajuutta tulee edistämään vaikkapa koilliskaapelihanketta tai rautatieyhteyttä Jäämerelle ja ottamaan vahvan roolin myös EU:n arktisessa politiikassa?

16.18 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi on tehnyt yhteistyöaloitteen Aasian ja Euroopan maiden kanssa siitä, että lähtisimme yhdessä rakentamaan Koillisväylän kaapelia. Asia oli esillä viikonloppuna käydessäni Kiinassa, ja neuvotteluja käydään tällä hetkellä Kiinan lisäksi Japanin, Venäjän ja Norjan sekä aktiivisesti Saksan kanssa. Olemme suunnitelleet, että pääsisimme yhteiseen tahtotilan ilmaisuun tämän vuoden loppuun mennessä, niin että kaupallisena hankkeena Koillisväylän kaapeli voisi käynnistyä jo ensi vuoden aikana. Tässä kohtaa Suomi toimii hyvin aktiivisesti ja myöskin eri maita kokoavana toimijana.

16.19 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään Suomessa on vietetty Arktisen neuvoston Suomen puheenjohtajuuskauden avajaisia, ja kiitän ministeri Soinia ja virkakuntaa hienosta tilaisuudesta. Meille suomalaisille on arktisissa asioissa tarjolla nyt johtajuus Euroopan unionissa. Osaammeko hyödyntää puheenjohtajuuskauden Suomen arktisen osaamisen vahvistamiseksi ja liiketoimintamahdollisuuksien kasvattamiseksi? Tämä on minusta nyt tuhannen taalan kysymys. Edistettäviä asioita on paljon: Koillisväylä-hanke, matkailun potentiaali, se, miten lisätä tunnettavuutta arktisena matkailumaana, sekä ympäristökysymykset.

Ensimmäinen arktinen ministerikokous järjestettiin omassa kotikaupungissani Rovaniemellä 1991, ja siellä hyväksyttiin ensimmäinen arktinen ympäristönsuojelustrategia. Kysyisinkin ministeri Soinilta: saadaanko Suomeen ympäristöministerikokous nyt meidän puheenjohtajuuskautemme aikana?

16.20 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin tästä merkityksestä. Me olemme tehneet Suomessa todella paljon työtä, että myös Euroopan unioni ymmärtäisi arktisen alueen merkityksen, ja ymmärrys on lisääntynyt. Korkea edustaja Federica Mogherini ja komissaari Vella tulevat tänne 15. kesäkuuta. Se on erittäin hyvä asia, että me saamme korkean edustuksen tänne ja tätä kautta vietyä tätä meidän agendaamme esille. Totta kai me haluamme paljon korkean tason kokouksia. Ympäristöministerin, joka ei ole nyt paikalla, puolesta en uskalla luvata, mutta varmasti ympäristöministeri Tiilikainen tekee kaikkensa tämän eteen.

Jos pieni huumori sallitaan, niin arktiset asiat kiinnostavat kaikkia, myös niitä maita, joilla jäitä ei ole kuin grogilasissa.

16.21 **Stefan Wallin r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan parlamentti hyväksyi taannoin, maaliskuussa, EU:n arktista strategiaa käsittelevän mietinnön, joka herätti aika paljon mielenkiintoa Suomessa ja myöskin muissa Pohjoismaissa. Tämän strategian keskiössä tulee parlamentin mukaan olla taloudellisen toiminnan edellytysten varmistaminen ja edistäminen, alkuperäiskansojen oikeudet sekä sen varmistaminen, ettei kilpailu alueen laajoista resursseista kuumene sotilaallisen konfliktin tasolle. Tiedossa on myöskin se, että Arktisen neuvoston pöydällä on ikään kuin myös EU:n tarkkailija-asema. Se lienee vielä avoin kysymys.

Joka tapauksessa tämä puheenjohtajuuskausi antaa Suomelle erittäin hyvät mahdollisuudet vaikuttaa arktisen alueen tilanteeseen ja kehitykseen. Se on myöskin areena, jossa suurvallat kohtaavat sen yhteisen — toivottavasti yhteisen — päämäärän edessä, mutta se on myöskin alue, joka kiinnostaa myöskin muita, vähän kaukaisempia maita. Kiinan tarkkailija-asema Arktisessa neuvostossa voi näyttäytyä aika erikoisena. [Puhemies koputtaa] Mikä on teidän mielestänne Kiinan rooli tässä Arktisen neuvoston työssä, ja mikä se asema voisi parhaimmillaan olla?

16.22 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Wallinin kysymyksessä oli monta hyvää kohtaa. Tartun kahteen.

Eli tämä talouspuoli: Nyt myös Suomi sai johdettavakseen tämän arktisen alueen talouspuolen johtamisen. Tero Vauraste on nyt siinä aktiivinen puheenjohtaja. Minä uskon, että sitä kautta saadaan kestävällä tavalla arktista taloutta kuntoon. Meillä on esimerkiksi jäänmurtajia ja muita, joita me tarjoamme. 60 prosenttia maailman jäänmurtajista tehdään Suomessa ja kaikki hyvät. Tämä on hyvä lähtökohta.

Sitten tämä tarkkailija-asema: Kyllä esimerkiksi Kiinaa ja monia muita maita kiinnostaa, jos tämä jää sulaa, ikirouta hellittää. Se tulee vaikuttamaan heidän elinolosuhteisiinsa myös Kiinassa, myös muualla maailmassa, mutta varmaan on myös niin, että Kiinaa kiinnostaa strategisessa mielessä ja saattaa jonain aikana myös sotilaallisessa ja kulkureittimielessä kiinnostaa nämä arktiset alueet, ja se on sitten meille kaikille yhteinen haaste.

16.23 **Pertti Salolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn ministeri Soinilta, että kun nyt kävitte keskusteluja tästä arktisesta alueesta muun muassa Yhdysvaltojen viranomaisten kanssa, tuliko teille sellainen vaikutelma, että Yhdysvallat on samalla tavalla mukana vielä kuin, sanokaamme, oli syytä uskoa vielä vuosi sitten, vai onko nyt tämä nykyhallinto selvästi luopumassa niistä tavoitteista, joita silloin oli ehkä nähtävissä.

Toinen osa tätä kysymystä koskee sitä, että siellä napa-alueella on myöskin tällaisia aluevesikiistoja ja rajakiistoja. Ovatko ne jollain tavalla tulossa myöskin mukaan tähän kuvioon, jossa me olemme neuvottelijoina?

16.24 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhdysvaltojen uusi hallinto ei ole kaikilta osin vielä hahmottunut, siellä ei ole tehty tarvittavia nimityksiä. On selvää, että tämä hallinto eroaa Obaman hallinnosta, mutta kuinka paljon, siitä on nyt kysymys. Ulkoministeri Rex Tillerson minun mielestäni osoitti johtajuutta, ja kovista paineista huolimatta hän henkilökohtaisesti hoiti omalta osaltaan, oman maansa osalta, että nämä maininnat kestävästä kehityksestä ja Pariisista tulivat sinne. Mutta tämän jatkosta emme vielä voi olla täysin varmoja.

Aluevesikiistat eivät sinänsä kuulu Arktisen neuvoston agendaan, mutta ne vaikuttavat siihen turvallisuustilanteeseen ja henkeen, ja totta kai tältä osin on tärkeätä pitää huolta siitä, että kaikki maat osallistuvat, että ne puhevälit säilyvät. Meillä olivat nyt ensimmäistä kertaa pitkään aikaan [Puhemies koputtaa] kaikkien maiden ulkoministerit paikalla.

16.25 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Saatoin viime viikolla vierailla tällä alueella, Huippuvuorilla, Pohjois-Norjan ja pohjoisnavan puolivälissä, ja omin silmin vakuuttua tämän ilmastonmuutoksen todellisuudesta, eli todellakin siis jäät sulavat, sitä kautta vesienpinnat nousevat, ja tämä muutos on sillä alueella vielä paljon suurempi, niin kuin täällä on tuotu esiin, ehkä kaksin-, kolminkertainen, tämä ilmaston lämpeneminen. Öljynporausasiat ovat nekin tärkeitä, mutta ratkaiseva kysymys on se, mitä tapahtuu tämän ilmastonmuutoksen hallinnassa, ja tältä kannalta avainasemassa on se, pidetäänkö tämä Pariisin sopimus voimassa. Ja nyt kysynkin ministeri Soinilta: kun tapasitte Yhdysvaltojen ulkoministeri Tillersonin ja käytitte puheenvuoron, niin toitteko esille juuri tämän asian, että kaikkein tärkeintä on, että ilmastonmuutoksessa annetut sitoumukset ja Pariisin sopimus pidetään voimassa ja kaikki sitoutuvat tähän?

16.26 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen neuvottelijat tekivät todella paljon töitä suurlähettiläs Aleksi Härkösen johdolla, että nämä maininnat säilyivät ja ne saatiin sinne julistukseen. Ja se on aivan selvä, että tämä tapahtui sillä tavalla kuin me yhdessä, minä ja meidän neuvottelutiimimme, koko ajan painotimme tätä asiaa — yksinhän me emme mitään saaneet aikaan, mutta saimme yhdessä kahdeksan arktisen maan kanssa tämän julistuksen. Ei se nyt maailman kunnianhimoisin ole, mutta olisi se ollut nolo alku Suomen puheenjohtajuudelle, jos julistusta ei olisi saatu. Että kyllä tämän eteen kovasti töitä tehtiin, ja onnistuttiin. Mutta valitettavasti en voi olla varma siitä, miten USA:n hallinto tästä eteenpäin toimii yleisesti. Toivon, että he pitävät siitä kiinni, mitä ovat olleet sopimassa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys Kelan takaisinperintäkäytännöistä (Anna Kontula vas)

Suullinen kysymys SKT 77/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Kontula.

Keskustelu

16.27 **Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Kelalla on käytäntönä, että jos huomataan, että jollekulle on maksettu liikaa tukia syystä tai toisesta, sovitaan henkilön kanssa realistisesta maksusuunnitelmasta. Näin toimitaan aina muuten paitsi silloin, jos kyseessä on toimeentulotukiasiakas. Näissä tilanteissa Kelan velka menee suoraan ulosottoon, mikä merkitsee tälle henkilölle tietenkin luottotietojen menetystä ja sitä kautta entistä suurempia vaikeuksia päästä pois köyhyydestä. Erityisen karua on, että näin toimitaan siinäkin tapauksessa, vaikka velka olisi alunperin aiheutunut siitä, että viranomainen on tehnyt jon-

kun virheen. Eli Kelassa lasketaan väärin, maksetaan liikaa jotakin tukea ja henkilö menettää sen takia luottotietonsa. Arvoisa ministeri, onko tämä oikein, kohtuullista ja Suomen järjestelmän arvoista?

16.29 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toimeentulotuki on se viimesijainen tuki kaikille niille ihmisille, joitten joko työtulo tai sosiaaliturva muutoin ei riitä. Toisekseen, onko ihmisarvoista elämää se, että joudutaan tällaiseen tilanteeseen? Yksi viesti hallituksen piiristä liittyen toimeentulotuen niin sanotun normiosan Kela-siirtoon on useita kertoja ollut se, että mikäli meillä on lainsäädännössä asioita, jotka ovat ristiriidassa, jotka eivät ole sopusoinnussa sen kanssa, miten Kela esimerkiksi tulkitsee voimassaolevaa lakia, niin muutetaan lainsäädäntöä, tarvittaessa muutetaan lainsäädäntöä. Niiden asioitten osalta, mitkä velalliseen liittyvät, oikeusministeri on parempi vastaamaan, mutta jos muutosvaiheessa on ongelmia, siinä on valmius ryhtyä lainsäädännön muutostoimenpiteisiin.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan. — Edustaja Kontula.

16.30 **Anna Kontula vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En nyt ole aivan varma, onko hallitus selvillä tästä itse ongelmasta tai kuunteliko tarkkaavaisesti, kun koetin sitä avata. Tämä ei siis liity millään lailla toimeentulotuen Kela-siirtoon vaan Kelan linjauksiin siitä, miten se perii saataviaan silloin, jos henkilö ylipäätään on toimeentulotuen asiakas. Vaikka virheen olisi tehnyt viranomainen, siitä huolimatta seuraukset maksaa se ihminen itse. Tätä on perusteltu sillä, että toimeentulotuki on tosiaan viimesijainen etuus, mutta toimeentulotuen alle voidaan kyllä mennä esimerkiksi silloin, kun henkilölle määrätään sanktioita, joko 20 tai jopa 40 prosenttia. Sen sijaan silloin, jos henkilö itse haluaisi mieluummin maksaa velkansa kuin joutua ulosottoon, vastaava käytäntö ei ole mahdollista. Ainakin silloin, kun velka johtuu viranomaisen virheestä, olisi myös vähintäänkin kohtuullista, että velka voitaisiin antaa ihmiselle anteeksi, kun kysymys on hyvin pienituloisesta henkilöstä. Kysyisinkin, arvoisa ministeri: olisiko teillä aikaa perehtyä asiaan ja sen jälkeen tehdä sille jotain? Tämä on hyvin tärkeä asia monelle pienituloiselle [Puhemies koputtaa] pulassa olevalle ihmiselle.

16.31 **Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niiltä osin, mikä liittyy oikeusministerin tontille, varmasti keskustelua käydään oikeusministerin kanssa. Oikeusasiamies puuttui hiljattain juuri Kela-siirrosta aiheutuviin ongelmiin ja totesi niin, että siinä on viranomaisen vaikeuksia hoitaa näitä maksatuksia ja siitä johtuva viive. [Vasemmalta: Ei, ei!] Siellä on käyty neuvotteluja juurikin siitä, mitä esititte, että kun se ei johdu siitä tuen hakijasta itsestään, niin on valmius käydä näitä keskusteluja ja nostaa esille ongelmia.

Mutta kysyitte myös, onko hallituksella aikaa. Kyllä, minulla on aikaa perehtyä vaikka teidän kanssanne kahdestaan tähän asiaan niin syvällisesti kuin haluatte.

16.32 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys on oikein aiheellinen ja ajankohtainen. Ihmisten, jotka ovat menettäneet työpaikkansa tai ovat pienituloisia ja monien haasteiden kanssa painivat, nämä ongelmat

kaikuvat myös meille sähköpostilaatikoihin. Nämä ovat ihan tuttuja ongelmia. Siitä, mitä oikeusministeriön puolella voidaan asian kanssa tehdä, koska jokaisella organisaatiolla on vähän erilaiset tavat näissä perintäkysymyksissä ja siinä, kuka ajautuu sinne ulosoton piiriin, täytyy käydä varmasti nyt ministeriöiden välistä vuoropuhelua vielä tiiviimmin. Erityisesti sellaiset tilanteet, joissa pienituloinen ihminen joutuu kohtuuttomaan asetelmaan julkisen viranomaisen toiminnan johdosta, täytyy nyt erityisen tarkkaan perata ulosoton lainsäädännön kehittämisessä.

16.33 **Markus Mustajärvi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sote-kaaoksen kynnyksellä on syytä miettiä laajemminkin, kuka tarvitsee julkisia palveluita ja kuka niitä saa. Kelan toimeentulotuen takkuamisen maksavat juuri pienituloiset, ja esimerkiksi maksulliset puhelinpalvelut rokottavat kädestä suuhun elävää kaikkein pahiten. Arvoisa ministeri, eivätkö henkilökohtaisesta asiakaspalvelusta tinkiminen ja muun muassa palvelumaksut lisää epätasa-arvoa ja kohdistu kaikkein vaikeimmin niihin, jotka ovat syrjäytymisuhan alla?

16.33 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysymys oli monisyinen, mutta ilmeisesti tässä nyt viitattiin kuitenkin sosiaali- ja terveydenhuollon muutoksen alla olevan lainsäädännön eteenpäinvientiin. Sikäli kuin me uskomme siihen, että siitä lainsäädännöstä, jota eduskunta säätää, tulee elävää elämää, niin esimerkiksi valinnanvapauslainsäädännössä on useita eri pykäliä, joissa on erityisesti ja erikseen mainittu se, millä lailla asiakasohjaus pitää tehdä. Toisekseen palveluntuottajille tulee omat velvoitteensa. Rahoitusmalli on sen kaltainen, että vastuun kantamisesta ja palveluohjauksesta pitää huolehtia.

16.34 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri Rehula, totesitte, että jos Kela tulkitsee lakia eri tavoin kuin mikä on voimassa oleva laki elikkä toimeenpano on ikään kuin erilaista kuin voimassa oleva laki, jonka STM on laatinut, niin silloin lakia ollaan valmiita muuttamaan. Kela on nyt tehnyt sellaisen toimeentulotukilakia koskevan linjauksen, että tosiaankaan lukiolaiset eivät ole enää oikeutettuja toimeentulotukeen, jos ovat täyttäneet 18. On olemassa kuitenkin STM:n tulkintaohjeistus voimassa olevasta toimeentulotukilaista, joka on päinvastainen, elikkä että lukiolaiset olisivat oikeutettuja toimeentulotukeen. Kumpi taho nyt tulkitsee lakia väärin, ja oletteko valmiita muuttamaan lakia, että lukiolaisten eriarvoisuus ei kasvaisi tämän Kelan tulkintaohjeen vuoksi?

16.35 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tähän kysymykseen on osattu varautua, ja on selvitetty muun muassa se, onko Kansaneläkelaitoksella eli Kelalla ja ministeriöllä eri tulkinta siitä, [Ben Zyskowicz: Ei tietystikään!] miten toimeentulotukilainsäädäntö lukiolaisten osalta pitää toimeenpanna. Ei ole olemassa erilaista tulkintaa, vaan on aivan yksi tulkinta.

Toisekseen tilanne, jonka edustaja Alanko-Kahiluoto on julkisuudessa esiin ottanut, liittyy siihen, että meillä on voimassa oleva lainsäädäntö, jossa ensisijainen etuus, tässä tapauksessa opintotuki, on se, joka lukio-opiskelijankin, täysi-ikäisen sellaisen, pitää ottaa. Tämä opintoraha, asumiseen liittyvä tukimuoto ja myöskin opintolaina ovat ensisijaisia etuuksia, ja toimeentulotuki on sitten toissijainen. Ja sitten, jos on kohtuuttomuuksia, niin

kyllä se ihan on lainsäätäjän tarkoituskin ollut, että harkintaa voi käyttää — ja tulee käyttää tilanteissa, joissa mahdollisia kohtuuttomuuksia ilmenee.

Mutta tulkinta on Kelalla ja STM:llä sama, ja voimassa olevaa lainsäädäntöä toimeenpannaan. Se, mitä kunnat ovat aikaisemmin tehneet — voi kysyä, onko noudatettu voimassa olevaa Suomen lakia.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys sote-uudistuksen lakiehdotuskokonaisuudesta (Anna-Maja Henriksson r)

Suullinen kysymys SKT 78/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Henriksson.

Keskustelu

16.36 **Anna-Maja Henriksson r:** Värderade fru talman! Det är dags att än en gång fråga om vårdreformen. Många av oss tror att vi har fått alla bitar, det vill säga landskapsförvaltningsbiten, valfriheten ligger nu här i riksdagen. Men frågan är nu om vi har fått allt. Är det ännu någonting på kommande? Vad har regeringen för tankar till exempel när det gäller de privata vårdbolagen och deras möjligheter att syssla med dagkirurgi i framtiden?

Arvoisa puhemies! Vielä kerran palaan tähän sote-uudistukseen, joka on nyt tällä hetkellä tässä meillä eduskunnassa käsiteltävänä: meillä on maakuntahallintopaketti, meillä on valinnanvapauspaketti. Kysymys oikeastaan nyt on siitä, onko vielä jotain tulossa, onko vielä jotain, mistä meidän kansanedustajien pitää tietää. Onko hallitus esimerkiksi kaavailemassa sitä, että sosiaalipäivystystä vielä keskitetään, ja ollaanko miettimässä, että tulisi myös rajoituksia esimerkiksi päiväkirurgiseen toimintaan, jonka ylläpitävät yksityiset yrittäjät? Mikä on tilanne, tuleeko tänne vielä enemmän paketteja, vai ollaanko nyt siinä tilanteessa, että ollaan saatu kaikki?

16.37 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämän lakikokonaisuuden osalta hallitus on tänään antanut täydentävän esityksen maakunnan tehtävien rahoituslain täydentämisestä — sote- ja pelastustoimen rahoituspykälät ovat täällä jo olleet — niiden muiden tehtävien osalta, jotka maakunnille tulevat, noin miljardi euroa. Lisäksi meillä on valmistelussa valtionvarainministeriössä Ahvenanmaahan liittyvä lainmuutos, joka kuuluu osana tätä pakettia eduskunnan käsiteltäväksi, ja se esitys annetaan lähiviikkojen aikana, niin että sen käsittely on täällä mahdollista.

Sitten edustaja Henriksson viittasi mahdolliseen muuhun lainsäädäntöön. Hallitusohjelman mukaisesti myös erikoissairaanhoidon työnjakoa tekemällä on kyettävä aikaansaamaan 350 miljoonan euron säästötoimenpiteet. Näiltä osin viime vuoden loppupuolella hyväksyttiin eduskunnassa terveydenhuoltolaki, ja parastaikaa lausuntokierroksella on työnjakoon liittyvä [Puhemies koputtaa] asetuksen valmistelu.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tähän, ilmoittautumaan.

16.39 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Strax efter frågetimmen kommer vi att behandla frågan om medborgarinitiativet om fulljour vid Vasa centralsjukhus, det så kallade 12+1-initiativet. Min fråga helt enkelt nu till minister Rehula är: Kommer ni att delta i den här diskussionen, och om inte, så vad skulle ert svar vara ifall ni inte deltar?

Elikkä tämän kyselytunnin jälkeen tässä keskustellaan kansalaisaloitteesta Vaasan keskussairaalan laajasta päivystyksestä. Oikeastaan nyt kysymys ministeri Rehulalle on se, aiotteko olla mukana tässä keskustelussa, ja jos ette aio, niin mikä olisi nyt tällä hetkellä teidän vastauksenne kaikille niille 67 000 henkilölle, jotka odottavat, että tälle asialle tapahtuisi jotain hyvää.

16.40 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vastaus näille ihmisille, jotka odottavat: kannattaa ottaa sanomalehti Pohjalainen käteen. Noin viikon sisään on ollut pääkirjoitus, jossa ensimmäisen kerran viimeisen vuoden aikana esimerkiksi omalle kohdalleni osui yksi myönteinen lause, kun niissä puheissa, joita täällä eduskunnan salissa on pidetty monet kerrat, tekin, edustaja Henriksson, olette kysynyt tästä samasta asiasta, ettekä ole uskonut, ette ole luottanut. Nyt ollaankin ainakin joittenkin mielestä yllättäen tilanteessa, jossa niin pääministeri, valtiovarainministeri kuin itse vastuuministerinä olisimmekin puhuneet totta. Te olette väittänyt jotakin muuta. Eli vastaus niille ihmisille, jotka ovat olleet Vaasan sairaalan puolesta huolissaan: kannattaa lukea se Pohjalaisen pääkirjoitus.

Toisekseen, tänään on kansalaisaloite käsittelyssä. [Mikaela Nylander: Sielläkö päätetään asioista?] Se menee normaalin eduskuntakäsittelyn mukaisesti valiokuntaan. Hallituksen näkökulmasta lainsäädäntö, joka liittyy nyt sairaaloitten väliseen työnjakoon lain tasolla, on ollut eduskunnan käsittelyssä viime vuoden puolella. [Suna Kymäläisen välihuuto]

16.41 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tänne eduskuntaan saapuneet maakuntalaki ja sote-rakennelaki, tämä yli 1 000 sivun lakipakettihan viivästyi sillä tavalla, että sen piti tulla viime vuoden puolella syysistuntokaudella. Saimme sen maaliskuussa käsittelyymme tänne eduskuntaan. Valinnanvapauslaki tuli vasta vapun jälkeen, vaikka sen piti tulla helmikuussa. Näin ollen eduskunta on nyt sitten täydellä teholla työskentelemässä ja käy tätä lakikokonaisuutta läpi.

Tässä on kuitenkin nyt uhkana, kun tämä on viivästynyt hallituksen taholta, että tulee jäämään kohtuuttoman vähän aikaa tähän toimeenpanoon, jolla nämä maakunnat saadaan pystyyn ja siellä pystytään nämä kaikki toimet tekemään hallitusti ja järjestyksessä. Ja kun myös resurssit ovat tällä hetkellä erittäin rajalliset ja vähäiset, niin kysynkin: onko hallitus varautunut siihen, että mahdollisesti tätä toimeenpanoa ja tätä kokonaisuutta ajallisesti siirrettäisiin niin, että tämä voidaan hallitusti tehdä ja myös että tämä valinnanvapauskokonaisuus siirrettäisiin niin, että sekin saisi asianmukaisen ja kunnollisen kohtelun?

16.42 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan sanoa tästä esivalmistelusta, mitä maakunnissa on tehty, ja sitten tämän

lainsäädännön myötä liikkeelle lähtevästä väliaikahallinnosta. Me olemme juuri tänä aamuna keskustelleet reformiministeriryhmässä siitä, että jos täällä kesällä menee useampia viikkoja — mitä nyt tällä hetkellä on aikataulutettu — tässä koko kokonaisuudessa, niin sen esivalmistelun ja väliaikahallinnon väliin ei saa jäädä väliä, vaan pitää huolehtia kaikin tavoin, että maakunnat pääsevät ja pystyvät jatkamaan omaa työtään. Siihen on meillä varauduttu myös tämän vuoden budjetissa, ja käsittelemme lähiaikoina myös lisäbudjettia. Toivottavasti pystytään myös osoittamaan lisärahoitusta siihen, että voidaan valtion puolelta tukea tätä maakuntien tärkeää valmistelutyötä. Toimeenpano on äärimmäisen tärkeää, ei pelkästään se, mitä tällä lainsäädäntöpuolella tehdään, vaan se muutos, joka tehdään kyllä todella siellä maakunnissa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.5. Suullinen kysymys oikeuslaitoksen leikkauksista (Antero Laukkanen kd)

Suullinen kysymys SKT 79/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Laukkanen.

Keskustelu

16.43 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Julkisen talouden suunnitelma kertoo sen, että oikeusministeriön hallinnonalaan kohdistuu 49 miljoonan määrärahaleikkaukset. Syyttäjänvirasto ei selviä syyttämistehtävästä. Oikeusistuimet ovat ilmoittaneet, etteivät resurssit riitä ja käsittelyajat pitenevät. Oikeusaputoimistoon siirtyy kunnilta velkaneuvonta, ja he ilmoittavat, että resurssit eivät riitä. Käräjäoikeuksien määrää vähennetään 27:stä 20:een. Kaikki tämä säästösyistä. Samaan aikaan hallitus vähentää autoverotuloja 200 miljoonaa euroa hallituskaudella. Kysyisin nytten oikeusministeriltä ja pääministeriltä: kumpi on tärkeämpää, se, että kristillisdemokraattinen Toyota-mies saa autonsa sata euroa halvemmalla, vai se, että kansa kokee, että oikeusturva voi toteutua? Tällä hetkellä kaikki oikeusalan asiantuntijat pitävät näitä säästötoimia täysin kohtuuttomina. Uusi oikeusministeri, [Puhemies koputtaa] teillä on mahdollisuus muuttaa suuntaa. Tapahtuuko se?

16.44 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustajalta hyvä kysymys. Taloustilanteen takiahan näitä talkoita tehdään, ja jos meillä olisi rahaa kuin Norjan öljyrahastossa, eihän näitä tarvitsisi välttämättä tehdä. Mutta realismia on se, että oikeusvaltion peruspilareita ei puolusteta sanomalla, että me emme tee mitään tehostuksia, me emme tee mitään uudistuksia, ei mitään. Realismia on se, että nyt täytyy tehdä uudistuksia, täytyy tehostaa toimintoja, jonkun verran keskittääkin toimintoja, sähköistä asiointia lisätä — jotta voidaan turvata kansalaisille riittävän laadukkaat oikeusvaltion kulmakivet eli syyttäjänviraston palvelut ja kaikki muutkin rikosprosessiin liittyvät palvelut ja laadukas, riippumaton tuomioistuinpalvelu. Se on jokaisen kansalaisen etu, vaikka se sitten saataisiinkin vaikka parikymmentä kilometriä kauempaa. Mutta siinä tilanteessa, kun kansalainen kerran tai kaksi elämässään tarvitsee oikeuspalvelua, sen täy-

tyy olla laadukas, luotettava, puolueeton ja ennen kaikkea sellainen, että jokainen kansalainen voi kokea laajaa luottamusta siihen säästöistä huolimatta.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tästä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.45 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on Valtakunnansyyttäjänviraston realismia: syyttäjälaitoksen määrärahakehykseen sisältyy vuonna 2018 0,8 miljoonan euron ja vuodesta 2019 alkaen 1,3 miljoonan euron leikkaus. Tämä säästö on selkeästi ylimitoitettu. Tämä tarkoittaa sitä, että 15 syyttäjää ja 15 toimistotyöntekijää joudutaan sanomaan irti. Se tarkoittaa noin 4 000:ta ratkaisematonta juttua. Syyttäjänvirasto kysyykin, milloin eduskunta kertoo heille, mitkä jutut he jättävät syyttämättä ja mitkä jutut syytetään.

16.46 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Syyttäjänviraston osalta resurssihaaste on sama kuin vähän jokaisella yhteiskunnan sektorilla, eli siinä missä vanhustenhuollon resursseista täytyy pitää tiukasti kiinni, näin täytyy tehdä myös syyttäjänviraston osalta. Joka puolella joudutaan nyt säästämään jonkun verran, ja syyttäjänviraston osalta myös ollaan tekemässä rakenteellisia uudistuksia, jotka käynnistyvät tässä lähiaikoina. Siihen myös liittyy toimintojen tehostamista, uusien ict-järjestelmien ja muiden sisään ajamista, millä saadaan säästöjä ja turvattua se palvelu, vaikkakin henkilökuntaa saattaisi olla vähän vähemmän. Mutta ottamalla uusia järjestelmiä käyttöön, keskittämällä yksinkertaisia tapauksia saadaan tehostettua palvelua ja sitä kautta turvattua laadukas syyttäjätoiminta tässä maassa. Kansalaiset voivat edelleenkin luottaa siihen, että näidenkin remonttien jälkeen tiukassakin talouspaineessa oikeusvaltion kulmakivet toteutuvat Euroopan kärkitasolla.

16.47 **Kari Tolvanen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taloustilanne on todella tiukka, mutta kyllä oikeusministeriön hallinnonala on se, jolla voidaan ehkä sanoa menevän parhaiten monien ministeriöiden hallinnonaloista. Toki siellä on tiukkaa, sitähän ei käy kiistäminen, mutta nythän hallitus on tehnyt monia hyviä toimenpiteitä prosessien keventämiseksi, ja niitä on vielä tulossa. Julkisen talouden suunnitelma on meillä lakivaliokunnassa käsittelyssä, joten sitä en sen enempää avaa. Siellä on kipukohtia, muutamia kohtia, joihin me teemme parannusehdotuksia. Kuten oikeusministeri tuossa sanoi, tärkeämpää on se, että saa laadukkaita palveluja, vaikka joutuu matkustamaan parikymmentä kilometriä enemmän. Se on ihan tavoite esimerkiksi tuomioistuinverkkouudistuksessa.

Nyt kysyisinkin arvoisalta oikeusministeriltä: Kuinka te aiotte tehdä sisäministerin kanssa yhteistyötä, koska tämähän on ketjuajattelua aina sieltä rikosprosessin alkupäästä tai hallintoprosessin alkupäästä sinne loppupäähän, pahimmillaan aina sinne vankilaan asti? Miten te varmistatte, että tämä putki toimii joka paikassa tasapuolisesti ja yhtä tehokkaasti?

16.48 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erinomainen kysymys lakivaliokunnan puheenjohtaja Tolvaselta tästä ajattelutavasta, että koko prosessi sieltä esitutkintaviranomaisesta aina sinne vankeinhoitolaitokseen ja tuomioistuinlaitoksiin otetaan huomioon, jotta yhdessäkään kohtaa ei tehdä säästöjä väärästä

paikasta, jotta kustannukset taas kanavoituvat toiseen. Eli koko prosessiajattelun täytyy olla kristallinkirkas ja tietoinen. Se on vähän sama kuin sote-puolella: täytyy tietää, että jos sosiaalihuollosta säästää, niin se kanavoituu jossain muualla kustannuksina. Nyt on hyvä, että valtionhallinnossa on entistä enemmän kirkastunut tämä, että myös rikosprosessi täytyy ajatella kokonaisuutena. Me olemme sisäisen turvallisuuden ja oikeuden ministeriryhmässä ministeri Risikon kanssa tätä asiaa jo teroittaneet, ja tullaan joka viikko käymään tiiviisti näitä kipukohtia, eri prosessivaiheita läpi, ja tiedetään myös luontevasti se, että vaikka sisäministeriöön menee rahaa, niin se ei välttämättä ole oikeusministeriöltä pois, koska se vähentää taas jutturuuhkaa tuomioistuimessa. [Puhemies koputtaa] Eli tunnemme ja tiedämme toistemme asiat hyvin.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys vakuutusoikeuden käytännöistä (Jari Ronkainen ps)

Suullinen kysymys SKT 80/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Ronkainen.

Keskustelu

16.50 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Vakuutuslaitoksissa asiantuntijoina toimivien lääkärien ja hoitavien lääkärien arviot potilaan terveydentilasta poikkeavat usein huomattavasti toisistaan. Vakuutuslääkärien arvio kuitenkin on ratkaiseva päätettäessä vakuutusetuuksista. Vakuutuslääkärillä, joka ei ole tutkinut potilasta eikä välttämättä ole erikoistunut potilaan sairauden vaatimalle alalle, on valta arvioida, mihin etuisuuksiin potilas on oikeutettu, sekä kiistää hoitavan lääkärin lausunnossa esitetyt yhteydet tapaturmien ja vammojen välillä. Tämä käytäntö haastaa laajasti kansalaisten oikeustajua.

Ministeri Lindström asetti oikeusministerinä toimiessaan selvityshenkilön osana oikeudenhoidon kehittämisohjelmaa tarkastelemaan vakuutusoikeuden käytäntöjä. Kysynkin oikeusministeri Häkkäseltä: kuinka aiotte jatkaa ministeri Lindströmin aloittamaa hyvää työtä vakuutuslääkäriongelman ratkaisemiseksi?

16.51 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näistä vakuutusoikeuteen liittyvistä tapauksista ja kysymyksistä on meille kansanedustajille ja tietysti hallituksen suuntaan tullut palautetta jo vuosikausia. Eli yksittäiset ihmiset, jotka kokevat ratkaisun vääräksi tai puutteelliseksi tai muuta, tietysti lähettävät meille paljon palautetta.

Ensimmäinen huomio tässä nyt on se, että meidän täytyy olla aika tarkkana tässä salissa kommenteissa tuomioistuinten suuntaan. Oikeusvaltion kulmakivi on vallan kolmijakooppi ja tuomioistuinten täysi riippumattomuus. Yksittäiset tapaukset ovat täysin tuomioistuimen oma asia, ja niihin eivät poliitikot puutu eivätkä kommentoi.

Mutta mitä tulee tähän vakuutusoikeuden prosessien ja tavallaan toiminnan yleiseen arviointiin, niin meillä on käynnissä selvitykset siitä, kuinka asianosaisten kuuleminen, asiantuntijalääkäreiden lausuntojen parempi huomioon ottaminen tai monipuolisempi lau-

suntojen saaminen voitaisiin varmistaa siellä vakuutusoikeudessa, eli selvitykset lähinnä näistä prosesseista, niin että sitä kautta vakuutusoikeus nauttisi jopa nykyistä laajempaa luottamusta ja avoimuutta [Puhemies koputtaa] kansalaisten keskuudessa. Eli asia on etenemässä, ja se on minun pöydälläni.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.7. Suullinen kysymys maataloustuottajien sanktioista (Pertti Hakanen kesk)

Suullinen kysymys SKT 81/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Hakanen.

Keskustelu

16.52 **Pertti Hakanen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Eläinrekisterin virheestä aiheutuvat sanktiot eivät kohtaa millään tavalla kansalaisten oikeudentajua tänä päivänä. Tuntuu käsittämättömältä, että yhä nykypäivän Suomessa hyvin pienestä rekisteröintivirheestä, kuten näppäimistön lyöntivirheestä, voi koitua kymmenissätuhansissa mitattavia vahinkoja tuottajille. Tunnollisinkaan viljelijä ei pysty välttämään niitä vaaranpaikkoja, joita tarkastuksissa voi tulla esille jopa takautuvasti vuosien takaa, siis jopa takautuvasti. Tuottajilla on huolehdittavanaan lukuisia erilaisia rekistereitä ja velvoitteita ja kirjauksia niin eläinten ostoista kuin myynneistä, on varautumissuunnitelmaa, palo- ja pelastussuunnitelmaa, eläinluetteloa ynnä muita, ynnä muita. Ongelma on se, että pienikin virhe ja siitä aiheutuva takaisinperintä voi koskea myöskin muita kotieläintukia ja kasvinviljelytukia. Ministeri Leppä, mitä tälle kohtuuttomuudelle voidaan tehdä, että päästään tästä eroon ja myös tästä sanktiokumulaatiosta, joka kohtelee tiloja tosi epäoikeudenmukaisesti?

16.53 **Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Edustaja Hakanen osui kysymyksessään äärimmäisen tärkeään ja oikeaan asiaan. Nämä sanktiot, jotka myös kumuloituvat, koetaan varsin ankariksi, ne koetetaan epäoikeudenmukaisiksi, ja ne koettelevat myöskin viljelijöiden oikeusturvaa, siitä ei päästä yli eikä ympäri. Ne juontavat juurensa yhteisen maatalouspolitiikan säädöksiin. Suomi on ollut aktiivinen näiden muutosten esittämisessä, jotta tästä päästäisiin eroon. Nyt on pieni liennytys tullut asialle niin, että täydentävien ehtojen osalta nämä rekisterivirheet, inhimilliset virheet, eivät enää aiheuta senkaltaisia sanktioita, jollaisia nyt sitten tähän asti on koettu, mutta edelleenkin muissa rekisteriin liittyvissä tukijärjestelmissä ne samat sanktiot ja samat kumulaatiot ovat. Suomi on myöskin tehnyt yhdessä Ruotsin ja Tanskan ja Baltian maiden kanssa monen kymmenen ehdotuksen luettelon komissiolle. Tämä sisältyy näihin ehdotuksiin, ja se on otettu mielenkiinnolla vastaan, [Puhemies koputtaa] ja nyt Suomi tekee siitä jatkoselvityksiä komission kanssa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.8. Suullinen kysymys sisäilmaongelmien ratkaisemisesta (Sari Sarkomaa kok)
Suullinen kysymys SKT 82/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Ehdimme ottaa vielä yhden kysymyksen. Edustaja Sarkomaa.

Keskustelu

16.55 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa rouva puhemies! Sisäilmaongelmat ovat mittava kansanterveydellinen ja kansantaloudellinen ongelma. Sisäilmaongelmat ovat murheena tuhansissa perheissä. Tuorein tutkimus osoittaa, että sisäilmaongelmia on noin viidesosassa terveydenhuollon työpaikkoja. Niitä on kouluissa, päiväkodeissa ja kotona, ja mitään valoa ei ole näköpiirissä siihen, että suomalaisessa yhteiskunnassa saataisiin nämä vakavat ongelmat kuriin.

Pohdin sitä, onko mahdollista, kun me tarvitsemme tiukempia toimenpiteitä, että hallitus asettaisi kansallisen selvitystyöryhmän pohtimaan, miettimään sitä, millä sisäilmaongelmat saataisiin paremmin kuriin, ja myöskin tuo työryhmä esittäisi toimenpide-ehdotuksia ja lainsäädäntömuutoksia. Kysynkin pääministeriltä tai sitten valtiovarainministeriltä, kun tämä on myöskin iso kansantaloudellinen kysymys: onko mahdollista, että tällainen selvitystyöryhmä asetettaisiin?

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Vehviläinen vastaa.

16.56 **Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymyshän koskettaa monia ministereitä, muun muassa asuntoministeri Tiilikaista, ja pääministerillä oli tässä myös tämä selvitysmies Virtasen työryhmä, ja myös sitten puoliväliriihessä koko hallitus päätti siitä, että me aiomme tehdä yhdessä, yhteistyössä valtion ja kuntien kanssa, tilaohjelman, jossa sen lisäksi, että haetaan tätä tilojen tehokkuutta ja rakentamisen parantamista, tähän liittyy myös se, että meidän tarvitsee antaa meidän kunnille parempaa ammattimaisuutta siihen rakentamiseen. On olemassa esimerkkejä: muun muassa Oulun kaupunki on tehnyt semmoisen kuivaohjelman, että he katsovat sen alusta loppuun, että rakentamisprosessi tuottaa sen, että tiloja ei tarvitse hetken päästä sitten korjata. Tässä on nyt tällä hetkellä vireillä aika paljonkin, mutta pystymme kertomaan konkretiaa tästä muutaman viikon päästä ehkä vähän enemmän.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Terveydenhuoltolain 50 § 3 mom. on muutettava
Kansalaisaloite KAA 3/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 4. asiasta.

Keskustelu

16.59 **Anna-Maja Henriksson r:** Värderade talman, arvoisa puhemies! Det är helt unikt att så många har engagerat sig för Vasa centralsjukhus ställning. Medborgarinitiativet för omfattande jour vid Vasa centralsjukhus har undertecknats av drygt 67 000 medborgare. Sällan har vi på så kort tid sett ett så stort engagemang hos så många. Varför? Jo, därför att frågan berör. Därför att många ansett att Österbotten och Vasa centralsjukhus blivit orättvist behandlade, och för att man ville visa att det inte är okej. För att få regeringen att lyssna och att ändra sig.

Det handlar om jämlik behandling av oss medborgare, det handlar om att vi i framtiden ska kunna ge bästa tänkbara möjligheter att utveckla våra landskap. Vi vill inte ha en toppstyrning. Det handlar om att vi är många som månar om att vården också i framtiden ska fungera väl såväl på svenska som på finska. Du ska kunna känna trygghet i vardagen och veta att vården fungerar då du behöver den.

Därför engagerar det här medborgarinitiativet så många. Och frågan är fortsättningsvis brännhet. Det märkte vi just här också på frågetimmen. Det som däremot är trist, verkligt tråkigt är att minister Rehula valde att inte vara här i salen nu när initiativet diskuteras. Det är en signal, en tydlig signal — tyvärr — och en mycket nonchalant signal. Strax innan kommunalvalet debatterades ett annat medborgarinitiativ här i salen som gällde Malms flygfält. Då var tre centerministrar på plats, med statsministern i spetsen. I dag är som sagt ministerbåset tomt. Det gillar vi inte, det gillar inte svenska riksdagsgruppen och jag är övertygad om att många österbottningar förundrar sig över hur man kan göra så här.

Värderade talman! Svenska riksdagsgruppen har varit entydig i sin ståndpunkt från första början. Vasa ska ha fulljour. Vi krävde en 12+1-lösning i december då riksdagen efter segsliten debatt slog fast vilka sjukhus i landet som ska få fulljour. Hela oppositionen stödde 12+1, som var den enda rationella lösningen. Det har funnits många sakargument som talat för fulljour i Vasa: Landskapet Österbotten är ett av landets mest framgångsrika, har en god sysselsättning, ett starkt näringsliv, en stor export och en stark tvåspråkighet. Landskapet Österbotten är också det landskap i landet där de språkliga rättigheterna tryggas bäst. Och det gäller också Vasa centralsjukhus.

Arvoisa puhemies! Viime joulukuussa eduskunnalla oli hyvä tilaisuus tehdä hyvä ja kaikkia tyydyttävä päätös, joka antaisi sekä Vaasan että Seinäjoen keskussairaaloille täyden ympärivuorokautisen päivystyksen. Kuitenkin hallitus oli itsepäinen, jos en sanoisi lyhytnäköinen, kun Vaasassa hyvin toimivaa kaksikielistä keskussairaalaa ei nostettu täyspäivystyssairaaloiden joukkoon. Asiantuntijatahot, kuten Sitra ja THL, taas katsoivat, että

Vaasassa pitäisi olla laajan päivystyksen sairaala. Meillä on lukematon määrä asia-argumentteja, jotka edelleen puhuvat tämän asian puolesta.

Voidaan sanoa, että hallituksen piittaamattomuus on johtanut nyt siihen, että edelleen keskustellaan tästä. Nyt, siis viisi kuukautta myöhemmin, eduskunta saa ottaa kantaa asiaan uudelleen ja tällä kertaa kansalaisaloitteen ja samansisältöisen lakialoitteen muodossa. Mutta toki on niin, että myös sote-uudistuksen yhteydessä eduskunta joutuu käsittelemään asian kertaalleen, koska laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 11 §:ssä lyödään lukkoon, mitkä maakunnat tulevaisuudessa vastaavat laajan ympärivuorokautisen päivystyksen palveluista. Siis yksinkertaisinta olisi tehdä lisäys tähän niin, että Pohjanmaan maakunta myös kuuluisi niihin. Tällä tavalla asia olisi ratkaistu, ja se voitaisiin tehdä nyt, kun asia on täällä eduskunnassa vireillä.

Toivon siis, että vihdoinkin järki voittaisi. Mutta mikä on hallituksen valmius muuttaa päätöstä? Se on kysymys, mihinkä me haluamme vastauksen. Äsken kuulimme, että mikään ei tule muuttumaan Vaasassa. Äsken kuulimme kyselytunnilla, kun ministeri Rehula vastasi, että tässähän kuitenkin kaikki säilyy. Hyvä, jos näin on. Silloin voi vain kysyä, minkä takia ei sitten voida nostaa Vaasan keskussairaalaa niitten joukkoon, joissa on laaja päivystys. Se on se kysymys. Jos se ei maksa mitään, jos tälle ei ole muita perusteluita, minkä takia se on mahdoton tehtävä? Siihen me haluaisimme vastauksen.

Kysymys on siitä, onko hallitus niin välinpitämätön kuin miltä nyt näyttää. Eikö kansalaisaloite, jonka takana on 67 422 huolestunutta kansalaista, ole sen arvoinen, että ministerikin olisi itse paikalla? Tyhjä ministeriaitio kertoo jostain. Vaikkakin hallituksen ja peruspalveluministerin oma kanta tässä asiassa on selvä, niin on silti surullista, että ministerit eivät ole paikalla puolustamassa omaa linjaansa.

Eduskunnan joulukuun päätös tarkoittaa, että Seinäjoen keskussairaalalla on oltava valmiudet ottaa vastaan ja antaa hoitoa pohjanmaalaisille potilaille myös ruotsiksi. Haluan muistuttaa siitä, että tasavallan presidentti, kun hän vahvisti päivystyslain, poikkeuksellisen selkein kirjauksin edellytti, että mikään toiminto ei siirry Vaasasta Seinäjoelle ennen kuin palvelut käytännössä voidaan taata myös ruotsiksi. Mitä tälle asialle nyt tällä hetkellä kuuluu? Myös siihen meidän pitäisi saada vastaus, ja vastauksen antajana pitäisi olla ministerin, joka nyt on valitettavasti muualla.

Värderade talman! Det finns ett förslag till ny jourförordning, och det ska klart sägas ut att den förordningstexten som nu har gått på utlåtanderunda är bättre än vad vi vågade tro att den skulle vara. För det ska vi ge regeringen en eloge. Men det är också så att man fortsättningsvis håller fast vid det att det ska finnas 12 fulljoursjukhus, och det här är svårt att förstå varför. Många funktioner föreslås alltså fortsätta som förr vid Vasa centralsjukhus, och det är just därför som det är så svårt att förstå varför man inte kan ta steget ut och godkänna 12+1-modellen som också tryggar sjukhuset utveckling och framtid på sikt.

Låt mig avsluta med att säga det, att hela den här vårdreformen borde leda till att vi skulle få landskap som på riktigt själva kan påverka sin utveckling. Vi behöver inte en toppstyrning, vi vill ha verklig självstyrelse. En toppstyrd mellanhand till statsmakten som landskapen nu ser ut att bli, det behöver vi inte. Låt regionerna utvecklas utgående från sina egna förutsättningar, och ta förnuftet till fånga och ge Vasa centralsjukhus fulljour!

Och jag säger det igen: slå inte sönder vårdstrukturer som fungerar. Man borde inte heller missa de passningar som ges när det handlar om att skapa fungerande tvåspråkiga lös-

ningar. Man borde inte slå sönder sådant som man vet att fungerar. Vård på eget språk är en central del av patientsäkerheten, och det borde man i alla sammanhang beakta.

17.08 **Maarit Feldt-Ranta sd** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Som ledamot Henriksson säger här så är det här en fråga som har engagerat väldigt många. Socialdemokraterna har i samtliga skeden av behandlingen av den här frågan stött 12+1-modellen, såväl i utskottsarbete som här i plenum. För oss är det här inte en regionalpolitisk fråga utan det är en fråga om grundläggande rättigheter. Vi vill stöda en modell där alla finländares grundläggande språkliga rättigheter tryggas.

Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraatit ovat tukeneet tätä 12+1-mallia siitä syystä, että me haluamme turvata sellaisen yhteiskunnan, jossa kaikkien suomalaisten perusoikeudet, myös kielelliset oikeudet, turvataan. Sen takia on tärkeää, että eduskunta tätä asiaa nyt uudelleen pohtiessaan myös ottaa tämän huomioon.

17.09 **Maria Tolppanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä asiassa on syytä ottaa huomioon myös se, että Vaasa on kaikkein kauimpana kaikista yliopistosairaaloista — jo se on yksi peruste siihen, miksi sillä kulmalla tarvitaan sellainen sairaanhoito, sellainen sairaala, jossa on päivystystä ympärivuorokautisesti. Vaasa on myöskin kasvava kaupunki, se on vientikaupunki. Mutta se, jos ei siellä taata sitä, että siellä saa hoitoa ympärivuorokautisesti, tulee olemaan este Vaasan tulevalle kasvulle ja koko Suomen viennille. Puhumattakaan sitten siitä, että nyt vaaditaan, että Seinäjoella turvataan kielelliset oikeudet. Se on ihan hyvä, että vaaditaan, ja niin pitää ollakin, mutta se ei tule koskaan vastaamaan sitä, että äidinkielenään ruotsia puhuvat suomalaiset saisivat omalla äidinkielellään palveluita. Kouluruotsilla niiden takaaminen suomenruotsalaisille ei anna sellaista turvaa ja pohjaa kuin antaa se, että siellä on oikeasti kaksikieliset hoitajat ja lääkärit, niin kuin meillä Vaasassa tällä hetkellä on.

17.10 **Stefan Wallin r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Regeringen hade alla möjligheter senaste höst att inse fakta bakom frågan om fulljour för Vasa centralsjukhus och bevilja det sjukhuset denna status. Men i stället valde man att göra det här till en prestigefråga och att stånga pannan blodig mot den österbottniska furan helt i onödan.

Presidentti Niinistö on lausumassaan todennut, että sosiaali- ja terveysvaliokunta ei ole tarkoin kuvannut, miten kielellisten oikeuksien toteutuminen käytännössä järjestetään. Laki taas sisältää aivan ehdottoman velvollisuuden turvata kielelliset oikeudet, ja presidentin mukaan päivystyspalveluja voidaan siirtää Vaasasta Seinäjoelle vain, jos siirrettäessä vallitsee varmuus siitä, että potilaat saavat palvelut valintansa mukaan suomen tai ruotsin kielellä. Miten hallitus... — Nyt aitio on tyhjä, niin että tämä on vähän tämmöinen retorinen ulvahdus maailmankaikkeuteen, mutta kysyn kuitenkin: miten hallitus aikoo varmistaa tämän, vai olisiko kuitenkin parempi nyt hyväksyä faktat ja suostua tähän 12+1-malliin?

17.11 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kansalaisaloite on kerännyt yli 67 000 nimeä, ja on hyvä, että ihmiset ovat tärkeissä asioissa aktiivisia. En aivan ymmärrä sitä, että tässä nyt kyseenalaistetaan sitä, että ministeri ei ole täällä paikalla, sillä kansalaisaloite on nyt vasta lähetekeskustelussa. [Stefan Wallinin välihuuto]

Tämä lähetekeskusteluhan etenee tästä sitten valiokuntakäsittelyyn, minkä pitää olla perusteellinen, ja eduskunta tulee tämän kansalaisaloitteen käsittelemään huolella, varmasti tarkastelemaan tätä 12+1-mallia ja muita malleja, niin että varmistetaan hyvä hoito kaikille ympäri Suomen, ja sen jälkeen eduskunta tekee kansalaisaloitteesta päätöksen. En itse koe tätä millään tavalla aiemman keskustelun jatkoksi.

Meillä on ollut paljon hyviä kansalaisaloitteita käsittelyssä, ja niillä on muutettu lainsäädäntöä. On hyvä, että tästäkin on nyt vielä yksi perusteellinen läpikäynti valiokunnassa ja sen jälkeen eduskunta tekee oman ratkaisunsa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Olen vielä merkinnyt tähän debattiin puheenvuorot edustajille Koski, Strand, Laukkanen ja... Jaha, enpä luettele pitempään. [Naurua] — Edustaja Koski, vastauspuheenvuoro.

17.12 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuen täysin varauksetta ajatusta siitä, että Vaasan keskussairaalalla olisi laajan päivystyksen status.

Kuitenkin tämä tapahtumien kulku, jota on nyt seurattu miltei vuosi, on saanut tilanteen mukaan aina mitä erikoisimpia käänteitä. Päivää ennen kuin hallitus antoi esityksensä terveydenhuoltolain uudistuksesta, edustaja Strand sanoi, että lobbaus Vaasan hyväksi tuottaa tulosta, ja tänään kansalaisaloitteella vaaditaan tähän lisäpykälään muutosta. Tällä viikolla myöskin Pohjalaisen pääkirjoitus toteaa, että STM julkaisi työryhmien raportit erikoissairaanhoidon työnjaosta ja mitään merkittäviä muutoksia Vaasan keskussairaalan toimintaan ei ole tiedossa tai tulossa. Tätä myöskin puoltavat asiantuntijat. Sen sijaan terveydenhuoltolain 43 § velvoittaa sairaanhoitopiiriä sopimaan asioista, kuten työnjaosta, järjestämissopimuksin erva-alueilla. Sen sijaan siitä, mitä Seinäjoen kanssa sovitaan, tulisi yhteisymmärryksessä sopia myöskin Pirkanmaan erva-alueen kanssa. Ja näin ollen [Puhemies koputtaa] on mahdollisuus sopia niin, sairaanhoitopiirien niin halutessa. Kyse on siis siitä, että Vaasan sairaanhoitopiirillä on mahdollisuus sopia [Puhemies koputtaa] päivystyksestä juuri sellaisessa laajuudessa kuin se itse haluaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt menee vähän pitkäksi.

17.14 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä minä ihmettelen tätä, kun puhutaan siitä, että mikään ei muutu ja kaikki pysyy ennallaan. Sekö on Suomen tavoite, että mikään ei muutu, ei ainakaan Vaasan seudulla, missä 2 prosenttia väestöstä tuo lähes 40 prosenttia koko maan energiateknologian viennistä? Mikään ei muutu — ei se ole tavoite. Meidän pitää mennä eteenpäin, meidän pitää kehittää. Emme me voi kieltää seutua omalla rahallaan kehittämästä erikoissairaanhoitoa, joka kuuluu siihen ekosysteemiin, joka kilpailee globaalisti, joka myös rahoittaa muitten seutujen sairaaloita. Minä en ymmärrä tätä, että "mikään ei muutu". Sekö on kokoomuksen tavoite? Ei arvioida vaikutuksia yrityksiin, ei vientiin, ja toivotaan, että mikään ei muutu. Nyt vähän positiivisuutta ja rohkeutta, kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro — oli niin selvä osoite — edustaja Koski.

17.15 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä erikoissairaanhoidon työnjaossa ja päivystysuudistuksessa on kyse juurikin siitä, että koko Suomen terveydenhuoltoa muutetaan ja perustason terveydenhuoltoon satsataan ja niin, että erikoissairaanhoidon kustannuksia saadaan kehitettyä ja tasapainoa oikeanmukaisemmaksi, mikä hyödyttää koko kansakuntaa.

Myöskään en olisi huolissani Vaasan talousalueesta, sillä vaikka Vaasa on muuttotappiopaikkakunta, valtio tukee erittäin suurin panoksin koko Pohjanmaata — sitä lisäarvoa, jonka alueen talous tuottaa — erilaisin panostuksin kansainvälisiin ja maiden välisiin hankkeisiin, uusiin innovaatioratkaisuihin ynnä muihin miljoonien eurojen edestä. Pari esimerkkiä mainittakoon: Midway Alignment, Wasa Station. Ja muun muassa tämä maakuntien rahoituslaki turvasi sen, että nettovaikutukset rahoitukseen Pohjanmaalle ovat neutraalit.

17.16 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä kansalaisaloite pyrkii kumoamaan päätöksen, joka on ollut varsin erikoinen ja vailla oikeasti hyviä perusteita. Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen säilyminen Vaasassa on perusteltua 1) alueen kielellisen erityisyyden pohjalta — 100 000 ihmistä alueella puhuu ruotsia, 2) kielellisten oikeuksien toteutumisen, perustuslaillisen oikeuden vuoksi, 3) potilasturvallisuuden vuoksi. On erittäin kyseenalaista, kun äidinkieleltään täysin ruotsinkieliset lääkärit kirjoittavat potilaskertomuksia ja sitten lähettävät ne toiseen sairaalaan, missä puhutaan vaillinaisesti ruotsia. Mikä on tämän potilaan oikeusturva siinä tilanteessa, kun ei voi olla täysin varma, että edes hänen potilastietonsa ja kertomuksensa tulevat oikealla tavalla ymmärretyiksi? Minä toivon todella, että tämä menestyy ja johtaa sellaiseen tulokseen, että asia korjaantuu.

17.17 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Feldt-Ranta on ihan oikeassa siinä, että me puhumme nyt kaikkien ihmisten perusoikeuksista ja siitä, että me haluamme kaikille samat oikeudet riippumatta siitä, missä asutaan. Nyt tämä kansalaisaloite koskee nimenomaan Vaasan keskussairaalaa, mutta näitä samoja oikeuksia on meillä kaikilla, ja silloin pitää aina miettiä myös sitä, että jos meillä on systeemi, joka toimii niin ruotsiksi kuin suomeksikin, miksi sitä lähdettäisiin rikkomaan. Se on tässä se kysymys.

Edustaja Koski, te sanoitte myös, että mikään ei tule muuttumaan. Eihän se niinkään ole, vaan hallitushan tekee nyt niin, että valitsee kaksitoista a-maakuntaa, jotka mainitaan tässä laissa, joille annetaan laaja päivystys, ja sitten meillä on kuusi muuta maakuntaa, joiden mahdollisuudet rajataan. Tässä samassa tuli myös esille viime viikolla, että mitä esimerkiksi tulee lastenpsykiatrian vuodeosastohoitoon Vaasassa, niin se on nyt uhattuna. Kysyisin edustaja Koskelta, millä tavalla siinä turvataan näitten kaksikielisten tai ruotsinkielisten lasten oikeus tulevaisuudessa saada psykiatrista hoitoa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt mennään kuitenkin jo kauan aikaa sitten pyydettyihin vastauspuheenvuoroihin huolimatta siitä, että edustajan nimi tässä mainittiin. — Seuraavana edustaja Urpilainen, vastauspuheenvuoro.

17.18 **Jutta Urpilainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen kiertänyt hyvin aktiivisesti Pohjanmaan maakunnan kunnissa ja konkreettisesti nähnyt sen, miten ih-

miset kantavat huolta siitä, onko heillä oikeus saada jatkossakin palveluita omalla äidinkielellään, nimenomaan päivystyspalveluita omalla äidinkielellään, ja sen takia ymmärrän sen, miten laaja tuki tälle kansalaisaloitteelle on Vaasan seudulla ja Pohjanmaan maakunnassa. Ihmettelen hieman sitä, kun täällä ministeriaitiossakin äskeisellä kyselytunnilla todettiin, että mikään ei tule muuttumaan Vaasassa. Kysymys on juuri siitä, mikä status sairaalalla tulee olemaan tulevaisuudessa, ei siitä, että ehkä ne palvelut muuttuvat lähiaikoina tai lähiviikkoina, lähikuukausina tai lähivuosina, vaan siitä, miten sitä sairaalaa tullaan kehittämään pidemmällä aikajänteellä, ja sen takia on olennaista, että Vaasan keskussairaala kuuluu myöskin laajan palvelutason päivystyssairaaloiden joukkoon juuri sen tulevaisuuden palvelutason varustuksen turvaamiseksi.

Toivon, puhemies, että tämä aloite käsitellään huolellisesti valiokunnassa, ja toivon myös sitä, että hallituspuolueet voisivat vielä arvioida omaa kantaansa, [Puhemies koputtaa] jotta eduskunnassa voisimme äänestää tämän aloitteen puolesta.

17.19 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Maakunnat ovat varsin erilaisia, ja kun nyt tässä puhutaan Etelä-Pohjanmaasta, niin siellä on paljon ruotsinkielistä väestöä, ja sen takia meidän pitäisi päätöksiä tehdessä miettiä, miten me voimme tehdä päätöksiä niin, että huomioimme näiden alueiden erityispiirteet. Sen takia vihreätkin ovat kannattaneet tätä 12+1-mallia, niin että Vaasassa säilyisi laaja ympärivuorokautinen päivystys jatkossakin. Me yhdymme siihen huoleen, mitä presidenttikin on todennut, että miten me pystymme turvaamaan kielelliset oikeudet, jos tämä päivystys ei siellä säily. Tähän ei saatu varmuutta, kun itse lakia, minkä tämä kansalaisaloite haluaa nyt kumota, käsiteltiin, ja toisaalta me tiedämme siitä käsittelystä, että tämä ei ole mikään taloudellinen kysymys, ja sen takia pidämme tärkeänä, että tämä 12+1-malli selvitettäisiin ja siihen voitaisiin mennä.

17.21 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että kaikki kansalaisaloitteet saavat arvokkaan kohtelun, ja olen kyllä edustaja Henrikssonin kanssa samaa mieltä siitä, että olisi ollut hyvä, että asiasta vastaava ministeri olisi tähän keskusteluun osallistunut. On aika tyly vastaus näille 67 000 kansalaiselle, että lyhyesti vain kuitataan, että mikään ei muutu, ennen kuin eduskunta on edes kansalaisaloitteesta käynyt lähetekeskustelua tai käsitellyt sitä valiokunnassa.

Tämä kansalaisaloite pyrkii Vaasan keskussairaalan osalta ikään kuin kumoamaan viime joulukuussa äänestyspäätöksellä tehdyn päätöksen. Tältä osin eduskuntaryhmämme on samaa mieltä kuin tässä kansalaisaloitteessa esitetään, ja samalla muistutan, että tämä oikeus kyseenalaistettiin toisen kansalaisaloitteen, Aito avioliitto -aloitteen, kohdalla. Myöskään sen kohdalla ei ollut vielä tullut voimaan se lakiesitys, [Puhemies koputtaa] jota pyrittiin kumoamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Strand, Koski ja Stefan Wallin.

17.22 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos miettii tai suhteuttaa tämän lähes 70 000 ihmistä Helsingin seutuun tai Uudellemaalle, niin se on varmaan sama kuin puoli miljoonaa ihmistä. Uskon, että silloin olisi ollut vähän enemmän ruuhkaa tuolla ministeriaitiossa.

Jos oikein kuulin tuossa aikaisemmin hallituspuolueen edustajalta, niin he eivät kanna huolta Vaasan talousalueesta. No, me ainakin kannamme, suurin osa meistä, jotka tällä hetkellä olemme täällä salissa. Ja kyllä minua kiinnostaa sekin, onko tässä yhtään katsottu tulevaisuuteen. Esimerkiksi tämä Sitran selvitys, missä on 12 alueen vaihtoehto vuodelle 2025 ennustetun väestön mukaisessa suuruusjärjestyksessä: Helsinki, Tampere, Turku, Oulu — viidennellä sijalla Vaasa — Lahti, Jyväskylä, Kuopio, Lappeenranta, Pori, Joensuu, Rovaniemi. Onko tätä katsottu? Onko tulevaisuuteen katsottu? Onko väestönkehitystä tsiigattu? Miksei palveluita kehitetä siellä, missä ihmisiä on? Tiedämme kaikki, että Vaasassa väestötiheys on melkein viisinkertainen suhteessa tiettyihin muihin kaupunkeihin, joihin ollaan nyt laaja päivystys myöntämässä. Kyse on statuksesta, niin kuin edustaja Urpilainen hyvin sanoi, ja tulevaisuuteen suuntautuvasta kehittämisestä.

17.23 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun useaan kertaan täällä keskustelussa on viitattu sitaattiin, että mikään ei muutu, niin se liittyy tietysti näiden virkamiesten kommenttiin tästä STM:n selvityksestä. Ilman muuta hallitus haluaa katsoa eteenpäin ja antaa mahdollisimman hyvät olosuhteet sairaanhoitopiireille ja erityisvastuualueille itse kehittää sitä sairaanhoitoaan sillä tavalla kuin ne itse parhaaksi katsovat.

Vaasa sen sijaan sairaanhoitopiirinä on osoittanut ikävä kyllä passiivisuutta tässä asiassa eikä ole riittävästi toiminut sen suhteen, että yhteistyötä Satakunnan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa olisi jo etukenossa viety eteenpäin. Selvitys Länsi-Suomen yliopistosairaalasta olisi saatava aikaan mahdollisimman pian. Vaikutukset ja panostukset Vaasaan, Pohjanmaalle talousalueelle ovat pelkästään positiivisia, ja niistä on hallituksella näytöt mustaa valkoisella.

17.24 **Stefan Wallin r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Koski viittasi tässä vähän aikaisemmin ja Ministeri Rehula kyselytunnilla sanomalehti Pohjalaisen pääkirjoitukseen. Mikä ihmeen sosiaali- ja terveyspolitiikan peruskallio tämä sanomalehti Pohjalaisen pääkirjoituspalsta yhtäkkiä on? Mikä totuuden todistaja se yhtäkkiä on? On se kyllä erikoista, jos joutuu lukemaan sanomalehti Pohjalaisen pääkirjoituksesta, mitä mieltä hallitus on tietystä asiasta. Hallituksella oli koko syksy aikaa selvittää, mistä on kysymys ja mistä ei ole kysymys, mutta se epäonnistui surkeasti siinä tehtävässä. Nyt saamme kuulla, että mikään ei muutu. No, olisiko sitten syytä antaa tämä 12+1, täyden palvelun status, ihan virallisesti sen sijaan, että kiemurrellaan tässä jatkuvasti ja viitataan pääkirjoituksiin?

17.25 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onko hallitus tutkinut sitä myös, miten on kehitetty ja rakennettu nämä kuntien omistamat sairaanhoitopiirit? Vaasan sairaanhoitopiirillä on vähiten velkaa suhteessa omaan pääomaan. Ei olla velkarahalla rakennettu mitään tällaisia himmeleitä. Nyt ollaan antamassa laajan päivystyksen statusta sellaisille sairaaloille, joilla on huomattavasti enemmän velkaa suhteessa omaan pääomaan. Onko se tervettä taloudenpitoa, että edelleen pönkitetään tällaisia velkaisia sairaanhoitopiirejä?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä vastauspuheenvuorot edustajille Henriksson, Feldt-Ranta ja Koski, ja debatin tässä vaiheessa ei enempiä puheenvuoroja myönnetä.

17.25 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pidän sitä kyllä hyvin kummallisena, että edustaja Koski täällä nyt viittaa siihen, mitä Vaasan sairaanhoitopiirissä tehdään ja ei tehdä. Nyt on kyse siitä, mitä hallitus tekee, mitä kokoomus haluaa tehdä hallituksessa sen eteen, että Vaasassa olisi tulevaisuudessa myös laaja päivystys. Siitä, edustaja Koski, on kyse. Kyllähän yhteistyötä osataan tehdä, ja varmasti on niin, että siellä tehdäänkin. Se on kyllä hyvin ihmeellistä, että yritätte puolustautua tällä. Vaasalaisena teidän kannattaisi kaikin voimin yrittää vaikuttaa siihen, että hallitus ja ministerit ymmärtäisivät, että nyt vihdoin on se aika katsoa ja ymmärtää se, että ainoa oikea ratkaisu on lähteä juuri siihen, mihin tämä kansalaisaloite myös tähtää, elikkä hyväksyä se 12+1-malli.

Sitten toiseksi: Jos mikään ei muutu, niin miksi ja miten on mahdollista, että sanotaan, että tällä myös tavoitellaan säästöjä, noin 190 miljoonaa säästöä? Mistä ne säästöt tulevat, jos [Puhemies koputtaa] mikään ei muuttuisi?

17.27 **Maarit Feldt-Ranta sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jottei tämä menisi ihan kokonaan pohjanmaalaisten edustajien keskinäiseksi nahisteluksi, niin on syytä kyllä sanoa, että eihän tässä ole kyse mistään aluepoliittisesta asiasta. Tässä on kyse kaikkia suomalaisia koskevasta asiasta: perusoikeuksista, siitä, olemmeko sitä mieltä, että kaikilla suomalaisilla on samat perusoikeudet ja niitä noudatetaan joka puolella Suomea. Siitähän tässä on kyse. Juuri siitä syystä, arvoisa puhemies, myös presidentti puuttui tähän asiaan erittäin poikkeuksellisella tavalla, ja hän ylimpänä laillisuusvalvojana tältä osin teki tärkeän teon, kun hän liitti tähän päätökseen tällaisen passuksen. Aikaisemmin, monilla vuosikymmenillä, on ollut kaikkien eduskuntapuolueiden kunnia-asia, että yhdessä huolehdimme näistä perusoikeuksista, myös kielellisistä oikeuksista, ja toivon, että kaikki eduskuntaryhmät voisivat tästä pitkästä, erittäin tärkeästä vakauttavasta perinteestä myös tämän asian käsittelyn yhteydessä pitää kiinni.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Koski.

17.28 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Tämä on, arvoisa puhemies, ennen kaikkea aluepoliittinen kysymys. Kansalaisaloitteenhan toivat eduskunnan puhemiehelle Vaasan kunnallisvaalien suurimmat voittajat: RKP:n ja SDP:n edustajat.

Hallituksen tehtävänä on nimenomaan tehdä alueelle mahdolliseksi se, että siellä on sairaanhoitopiirillä itsellään laaja päätäntävalta siitä, millä tavoin se haluaa sairaanhoitopiiriä ja keskussairaalaa ja sen tekemää yhteistyötä kenties muiden erva-alueiden, esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin tai sitten koko länsirannikon alueen, kanssa kehittää. Sen takia tietysti, kun tämä keskustelu on Pohjalaisen palstoilla ollut herpaantumatonta koko viimeisen vuoden ajan, ilman muuta Pohjalaista käytetään yhtenä referenssinä, koska se on ollut pääasiallinen foorumi, jolla tätä keskustelua on [Puhemies koputtaa] viimeisen vuoden ajan käyty.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

17.29 **Thomas Blomqvist r:** Värderade herr talman, arvoisa puhemies! Riksdagens beslut att lämna Vasa centralsjukhus utan omfattande jour är problematiskt ur många syn-

vinklar, men framför allt är det problematiskt därför att de grundläggande språkliga rättigheterna på det här sättet uppenbart riskerar att inte förverkligas. Vasa centralsjukhus är ett välfungerande genuint tvåspråkigt sjukhus. Medborgarinitiativet har kommit till genom det stora engagemang som finns i den här frågan, naturligtvis i första hand lokalt i Österbotten, men också på andra håll i landet där man är orolig för hur de språkliga rättigheterna ska förverkligas i framtiden.

Det här medborgarinitiativet erbjuder nu regeringen och riksdagen en möjlighet att ändra sin linje, att gå in för den modell, den så kallade 12+1-modellen, där också Vasa centralsjukhus skulle vara ett fulljoursjukhus. I motiveringarna till medborgarinitiativet betonas vikten av att sjukhusen med omfattande jour fyller kriterier om tillräckligt befolkningsunderlag, avstånd till universitetssjukhus, språk, ekonomi och kvalitet. Vasa centralsjukhus fyller alla de här fem kriterierna för ett sjukhus med omfattande jour, dessutom med bred marginal. Dessutom anser jag att grundlagsenliga rättigheter och kvalitet naturligtvis bör ges högsta prioritet i den här frågan.

I undersökningarna framgår det att Vasa centralsjukhus är i topp också jämfört med andra centralsjukhus som beviljats status för omfattande joursjukhus. Det enklaste och billigaste alternativet, och dessutom sett ur de språkliga rättigheternas synvinkel, det enda fungerande alternativet är att ändra hälso- och sjukvårdslagens 50 § 3 moment så att det tillåter en modell med 12+1 sjukhus med omfattande jour, det vill säga att både Vasa sjukvårdsdistrikt och Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt skulle beviljas rätt till omfattande jour. Då betyder det också att vi godkänner det medborgarinitiativ som nu behandlas, och också den lagmotion som kommer som följande fråga på dagordningen, som över 40 ledamöter undertecknat och lämnat in och som tar sikte på samma sak.

Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan 63/2016 todennut, että se pitää saamansa päivystysuudistusta koskevan selvityksen perusteella selvänä, että kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta Vaasan keskussairaala palvelisi ruotsinkielisiä asukkaita paremmin kuin nyt ehdotettu järjestely. Valiokunnan mielestä perustuslain 17 §:n kielelliset perusoikeudet parhaiten toteuttavana ratkaisuna voidaan pitää sitä, että laajan päivystyksen yksikkö sijoitettaisiin sekä Vaasan että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin. Perustuslakivaliokunnan lausunto oli siten — ainakin minusta — selkeä kannanotto 12+1-ratkaisun puolesta. Valitettavasti hallituspuolueet eivät halunneet tällaista ratkaisua, vaikka se olisi ollut edullinen, käytännöllinen ja samalla myös turvannut ruotsinkielisen väestön perustuslaillisia oikeuksia myös käytännössä.

Myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö antoi harvinaisen lausuman hyväksyessään lain päivystysuudistuksesta. Lausumassa tasavallan presidentti Niinistö kirjoitti, että lain soveltamisesta säädettävien asetusten antaja ja täytäntöönpanijat ovat virkavastuussa siitä, että kielelliset oikeudet käytännössä toteutuvat. Presidentti Niinistö totesi, että hänen käsityksensä mukaan se merkitsee "että päivystyspalveluja voidaan siirtää Vaasasta Seinäjoelle vain, jos siirrettäessä vallitsee varmuus siitä, että potilaat saavat nuo palvelut valintansa mukaan suomen tai ruotsin kielellä". Kaikessa harvinaisuudessaan tämä on tasavallan presidentiltä merkittävä ja myös selkeä kannanotto laissa turvattujen kielellisten oikeuksien puolesta.

Kysynkin nyt — kysyisin, jos täällä olisi ministereitä läsnä — mitä hallitus on tehnyt varmistaakseen sen, että potilaat saavat palvelut sekä suomeksi että ruotsiksi Seinäjoella, niin kuin presidentti ja myös perustuslakivaliokunta ovat edellyttäneet. Missä vaiheessa

tämä selvitys on, miten isoja kustannuksia tämä tulee aiheuttamaan ja millä aikataululla edetään? Miksi tämä siirto, kun paljon halvemmalla päästäisiin paljon parempaan tulokseen, jos Vaasa saa pitää täyden päivystyssairaalan asemansa? Minusta on aivan mahdotonta ymmärtää, miksi 12+1-ratkaisua pidetään näin mahdottomana.

Värderade herr talman! Riksdagens behandling av jourreformen följde åtminstone enligt min mening inte till alla delar god behandlingssed. Social- och hälsovårdsutskottet skickade inte sitt sista förslag på nytt till grundlagsutskottet. För att det nya förslaget skulle ha kunnat konstateras vara grundlagsenligt borde det enligt min mening ha skickats till grundlagsutskottet för ny behandling. En av landets ledande grundlagsexperter har konstaterat samma sak. Men tyvärr vägrade regeringspartiernas ledamöter här i salen göra på det sättet. Dessutom beaktade social- och hälsovårdsutskottet inte alls överläkaren för Vasa centralsjukhus Auvo Rauhalas utredning. Där framgick det att social- och hälsovårdsministeriets utredning om Vasa centralsjukhus inte till alla delar var helt korrekt.

Det är viktigt och enligt grundlagen en förutsättning att de språkliga rättigheterna fungerar också i praktiken. Regeringspartierna i riksdagen har medvetet röstat för en linje som innebär att den svenskspråkiga befolkningen riskerar — uppenbart riskerar — att inte ha samma rätt till vård på modersmålet som den finskspråkiga befolkningen. Det beslut som fattats uppfyller enligt mitt förmenande inte de krav som grundlagsutskottet har ställt, och vi har inte heller fått något svar på hur man tänker fylla det uttalande som republikens president gav i samband med stadfästelsen av lagen. Det är fullständigt orealistiskt att tro att Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt kommer att producera jourtjänster på båda språken med den goda kvalitet som Vasa sjukvårdsdistrikt gör redan i dag.

Reformen är, tycker jag, en skam för vår regering och på många sätt ett hån mot de grundläggande språkliga rättigheterna. Reformen förtjänar stark kritik på många punkter, gällande beredningsprocessen och också lagstiftningsprocessen i riksdagen, men framför allt med tanke på slutresultatet. Jag anser alltså att Vasa centralsjukhus ska få omfattande jour, att den frågan ska tas till ny behandling i samband med att vi nu har medborgarinitiativet här i riksdagen, och också en lagmotion som tar sikte på att ändra hälso- och sjukvårdslagens 50 § 3 moment, så att Vasa centralsjukhus får bedriva en omfattande jour dygnet runt. — Tack.

17.37 **Mats Nylund r:** Värderade herr talman, arvoisa herra puhemies! Först vill jag tacka alla de aktivister som ställt upp och samlat namn till medborgarinitiativet för fulljour vid Vasa centralsjukhus. Människor har engagerat sig över partigränserna, oberoende av modersmål och helt oberoende av om de är landsbygdsbor eller stadsbor. Över 67 000 namn på bara dryga en månad är imponerande, och det visar hur viktig frågan är för Österbotten, för Svenskfinland och för hela vårt fosterland. Rätten till god vård på sitt eget språk är en rätt som upplevs som oerhört viktig.

Skulle regeringen ha agerat rationellt och förnuftigt skulle detta medborgarinitiativ inte behövas. Nu lät regeringen Sipilä partipolitisk egennytta och halsstarrigt prestigetänkande styra sitt beslutsfattande. Detta trots att det redan innan senaste årsskifte stod klart för de allra flesta vad som egentligen behövs: omfattande jour även till Vasa centralsjukhus. Därför att Vasaregionen har den mest dynamiska exportindustrin i hela landet och behöver samhällelig service. Därför att den grundlagsenliga rättigheten till service på sitt eget språk ska förverkligas, och för att det landskap som har den bäst fungerande tvåspråkigheten i

hela landet, både för finskspråkiga och svenskspråkiga, också ska kunna ha det i fortsättningen.

Värderade talman! Då jourförordningen behandlades i riksdagen förra året gav riksdagens grundlagsutskott ett enhälligt utlåtande som ställer 12+1-modellen främst och ställer de språkliga rättigheterna också bakom grundlagströskel. Tog regeringspartiernas ledamöter i social- och hälsovårdsutskottet detta i beaktande? Enligt min uppfattning inte. Behandlingen i riksdagen visade att lagpropositionen innehöll felaktigheter. Chefsläkare Auvo Rauhalas utredning visade att både vårdresultatet var bättre och kostnaderna lägre vid Vasa centralsjukhus än vad social- och hälsovårdsministeriets siffror gav vid handen. Och ändå beslöt man att gå vidare.

Då lagen stadfästes tog till och med republikens president i ett sällsynt uttalande ställning till att de språkliga rättigheterna ska tryggas, men förhöll sig tveksam till hur detta i praktiken ska ske. Enligt presidenten kan fulljour flyttas från Vasa till Seinäjoki enbart om det råder säkerhet om att patienterna får service på sitt modersmål. Varför lyssnade inte regeringen på de experter som säger att fulljour vid Vasa centralsjukhus vore det bästa alternativet för att trygga de språkliga rättigheterna? Varför?

Arvoisa puhemies! Oikeutta saada terveyspalveluja omalla äidinkielellään ei voida tarpeeksi korostaa. Sairaalassa kieli vaikuttaa potilaan hoitokokemukseen. Ruotsinkieliset ovat kielibarometrin mukaan tyytymättömämpiä sairaanhoitopiirien kuin kuntien kielellisiin palveluihin. Vaikka sairaanhoitopiirien välillä on selkeä ero, tämä ei muuta sitä tosiasiaa, että suomenkieliset ovat tyytyväisempiä kielellisiin palveluihin kuin ruotsinkieliset. Sen sijaan että heikentäisimme kielellisten palveluiden saatavuutta entisestään, meidän tulisi luoda lainsäädäntö, joka ottaa sen todellisuuden, jossa elämme, huomioon — esimerkiksi antamalla Vaasan keskussairaalalle laajan ympärivuorokautisen päivystyksen.

Värderade talman! Vi lever i ett Finland där språkutvecklingen tyvärr går mot det sämre, och där regeringen Sipiläs reformer försämrar det svenska språkets ställning i Finland ännu mera. I stället för att skapa gemenskap så skapar regeringen splittring.

Vi har en helt svenskspråkig del av Finland som också påverkas i allra högsta grad av den språkutveckling som sker här. I gårdagens intervju i Hufvudstadsbladet, Vasabladet och Österbottens Tidning uttryckte åländska lantrådet Katrin Sjögren sin oro för hur den åländska självstyrelsen allt sämre passar in i Finland just på grund av den negativa språkutvecklingen. Även om Åland inte alls påverkas av jourförordningen, så blir det i takt med språkutvecklingen i Finland allt svårare att fungera på svenska, något som är hörnstenen i den åländska självstyrelsen. Det har konsekvenser — och långtgående sådana — när grundlagsenliga rättigheter både ifrågasätts och förminskas.

Värderade talman! Grundläggande medborgerliga rättigheter ska tas på största allvar. Även om jourförordningen kännetecknades av, enligt mig, bristfällig grundlagsprövning då den behandlades förra året, så har riksdagen nu tack vare både medborgarinitiativet och lagmotionen om Vasa centralsjukhus fått en ypperlig andra chans att rätta till tidigare misstag. Jag uppmanar riksdagen att ta denna andra chans på största allvar och se till att en grundlig och seriös behandling ges både medborgarinitiativet och lagmotionen.

Bästa kolleger! Lägg prestigen åt sidan och gör det som är ekonomiskt klokt. Gör det som är respektfullt mot de grundlagsenliga rättigheterna. Sätt partipolitisk hänsyn i baksä-

tet och människornas bästa i framsätet. Bifall medborgarinitiativet och godkänn lagmotionen. Ge fulljour till Vasa!

Sallikaa nyt Vaasan keskussairaalalle laaja ympärivuorokautinen päivystys. — Kiitos.

17.44 **Veronica Rehn-Kivi r:** Värderade talman! Vasa centralsjukhus fråntogs ställningen som fulljoursjukhus i samband med att jourreformen godkändes i december i fjol. Detta trots att flera utredningar övertygade att det inte blir dyrare att ha fulljour både i Vasa och i Seinäjoki. Många sakkunniga trodde inte heller på att Seinäjoki centralsjukhus har tillräckliga resurser att klara av att ge service och vård på svenska.

Arvoisa puhemies! Nyt vahinko on korjattava. Maakunta- ja sote-rakennelain toimeenpanoon on vielä vähän aikaa. Pohjanmaan asukkaista suuri osa on ruotsinkielisiä, ja heillä tulee olla yhtäläiset oikeudet sairaanhoitoon omalla kielellään. Potilasturvallisuutta on se, että hoitohenkilökunta ja potilas omaisineen ymmärtävät toisiaan. Eduskunnan on kunnioitettava kansalaisaloitteen allekirjoittajien hätähuutoa. Päivystyssairaaloiden lukumäärän on siis oltava 12+1.

17.45 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies! Värderade talman! Olen useasti ihmetellyt monen suomalaisen päättäjän, virkamiehen ja monien muidenkin vaikuttajien puutteellista kykyä tai sitten olematonta halua ymmärtää yksinkertaisiakin taloudellisen arvonluonnin mekanismeja sekä eri päätösten dynaamisia vaikutuksia. Käytännön päätöksenteossa Suomen hyvinvointipalveluiden rahoittamisen kannalta ylivoimaisesti tärkeintä asiaa eli yritystoimintaa laajassa mielessä ja erityisesti korkean jalostusasteen vientiteollisuuden toimintaedellytyksiä ei yleensä jostain syystä huomioida pätkääkään. Surullinen esimerkki vallalla olevasta vanhanaikaisestakin byrokraattisesta sektoriajattelusta on terveydenhuoltolain ja päivystysjärjestelmän muutos. Poliittisen lehmänkaupan perusteella ollaan laittavinaan Suomea kuntoon, ikään kuin asioita voisi hoitaa Excel-taulukolla huomioimatta dynaamisia vaikutuksia sote-palveluiden maksajan eli elinkeinoelämän kannalta. Hallituksen alkuperäisessä esityksessä asia kuitataan yhdellä ainoalla lauseella: ei merkittäviä vaikutuksia yritystoimintaan. Aika surullista tulevia, ehkä ylivelkaantuneenkin Suomen sukupolvia ajatellen, etteivät esitysten vaikutukset yrityksiin kiinnosta.

Arvoisa puhemies! Maassamme on aloja ja alueita, jotka pärjäävät globaalissa kilpailussa erinomaisen hyvin takoen koko Suomen hyvinvointipalveluitten rahoittamiseksi huomattavasti enemmän miljardeja kuin mitä itse kuluttavat. Esimerkiksi Vaasan seudulla asuu 2 prosenttia maamme väestöstä, mutta alueelta lähtee lähes 40 prosenttia koko Suomen energiateknologiaviennistä. Euroissa mitattuna Pohjanmaan yritykset tuovat maahan enemmän rahaa palveluiden rahoittamiseksi kuin viisi vähiten vievää maakuntaa yhteensä. Tällä rahalla rahoitetaan monet sairaalat ja paljon muuta, ja siitä olemme iloisia, tietenkin. Pariisin ilmastosopimuksen sekä oman energia- ja ilmastostrategian hyväksymisen alla toivoisi maamme hallituksen olevan ylpeä siitä, että Pohjoismaiden johtava energiaklusteri sijaitsee Suomessa ja Vaasassa, joka myös on tässä maassa ainoa paikkakunta, jossa yksityiset yritykset ovat viime vuosina merkittävästi lisänneet panostuksia tutkimukseen ja kehitykseen.

Energiaklusterin kärkiyritys Wärtsilä Finlandin toimitusjohtaja totesi julkisesti, kuinka Vaasan keskussairaalalla on merkittävä rooli heidän ekosysteemissään ja kuinka sairaalan

asemaa olisi vahvistettava tulevien vuosien kasvuodotusta silmällä pitäen. Mielestäni viennistä riippuvaisen pienen maan päättäjien tulisi kuunnella herkällä korvalla, jos maailmanennätysmoottoreita valmistavat toimijat puhuvat kasvuodotuksista. No, mitä tekee hallitus? Näillä näkymin lähdetään tietoisesti heikentämään Vaasan keskussairaalaa ja sen statusta tai ainakin selitellään, että mikään ei muutu, kaikki pysyy ennallaan. Hyvät ystävät, eihän paikallaan pysyminen ole vaihtoehto globaalissa taloudessa, ei ainakaan kansainvälisesti kilpailevan energiaklusterin ekosysteemiin kuuluvalle sairaalalle.

THL:n eri mittauksissa Vaasan keskussairaala on myös jatkuvasti kahden kolmen sairaalan kärkijoukossa. Pohjanmaan maakunnassa väestö kasvaa, toisin kuin monessa muussa maakunnassa. Vaasan väestötiheys on moninkertainen moneen muuhun maakuntakeskukseen verrattuna. Kansainvälinen lento- ja laivaliikenne lisää suuronnettomuuden riskiä. Matka yliopistosairaalaan on maan pisin. Olette muita argumentteja jo kuulleet täällä paljonkin. Myös Sitran tilaamassa selvityksessä Vaasa oli sijalla viisi, selkeästi yksi laajan päivystyksen sairaaloista 12 sairaalan mallissa. Surkuhupaisimpia esimerkkejä viime vuosisadan sektoribyrokratiasta tai pahimmassa tapauksessa puoluetaktikoinnista ovat kommentit, joita joskus kuulin, että sijainti rannikolla olisi ongelma. Ei tarvitse hirveästi maapalloa tutkailla, kun huomaa, että merkittävät vienti- ja osaamiskeskittymät sijaitsevat nimenomaan rannikoilla, eivät keskellä Australiaa tai Jenkkejäkään. Sitä se kansainvälinen kauppa on, ja siihen kykeneviä alueita on syytä Suomen kannalta vahvistaa.

Hallitus puhuu välillä kauniisti myös normien purusta ja vapaudesta yrittää, mitä siis kannatamme, normien purkua ja vapautta yrittää, mutta nyt se on lailla kieltämässä hallituksen oman työllisyystavoitteen ajat sitten saavuttanutta Pohjanmaan vientirannikkoa ylläpitämästä itse luomillaan rahoilla sellaista erikoissairaanhoidon järjestelmää, joka globaaleilla markkinoilla kilpailevien yritysten ekosysteemiin kuuluu. Olemme monta kertaa puhuneet siitä, että työllisyysaste pitää saada siihen 72:een. Pohjanmaalla se on 74,5 tai jotain tämänsuuntaista, eli ei ole mitään syytä lähteä kiusaamaan sellaista sairaalaa, joka siihen ekosysteemiin kuuluu.

Arvoisa hallitus, älkää tietoisesti ampuko lypsävää lehmää. Vaasan keskussairaalan lisääminen laajasti päivystävien sairaaloitten joukkoon vahvistaa koko Suomen julkisen sektorin rahoituspohjaa nyt ja tulevaisuudessa. Toivon aidosti, että seuraavat hallituspuolueitten edustajat puheenvuoroissaan vastaavat yksinkertaisesti jaa tai ei seuraavaan kysymykseen: aiotteko tehdä jotakin sen eteen, että Vaasan sairaanhoitopiiri lisätään laajasti päivystävien joukkoon, aiotteko hyvät ystävät tehdä jotakin? Toivon sydämestäni, että teette jotakin. — Kiitos.

17.50 **Pekka Puska kesk:** Arvoisa puhemies! On ongelmallista, että eduskunnan jo hyväksymä asia tuodaan kansalaisaloitteen perusteella uudestaan eduskuntaan, mutta tässä tapauksessa on kuitenkin kysymyksessä harvinaisen yksimielinen tulevan autonomisen maakunnan väestön vastustus, joten asiaa on hyvä vielä pohtia. Ja asiahan tulee, kuten edustaja Henriksson sanoi, uudelleen esille tämän sote-paketin käsittelyn yhteydessä. Sen vuoksi en tässä vaiheessa tee varsinaista ehdotusta, vaan haluan lähinnä fundeerata ja pohtia asiaa kahdessa tärkeässä suhteessa, ja nämä näkökohdat liittyvät toisaalta kansalaisten kielellisiin oikeuksiin ja toisaalta sote-ohjaukseen ja -hallintoon.

Ensinnäkin näistä kielellisistä oikeuksista: Niiden suhteen kysymys siis on siitä, toteutuvatko Pohjanmaan ruotsinkielisten potilaiden oikeudet tulla ymmärretyksi äidinkielellään päivystyksessä Seinäjoen sairaalassa. On tärkeää, että kaksikielisessä Suomessa vä-

hemmistökieliset voivat saada palvelunsa ja tulla ymmärretyksi omalla kielellään. Erityisen tärkeää tämä on terveydenhuollossa, kun kysymys on vakavien sairauskohtausten hoitamisesta. Olen itse aikoinaan ollut lääkärin työssä Vaasan keskussairaalassa ja tiedän, että huomattava osa rannikon ja saariston asukkaista ei todellakaan ymmärrä suomea, toisin kuin ehkä suurehko osa Etelä-Suomen ruotsinkielisistä. Olen täysin vakuuttunut siitä, että suuressa osassa tapauksista heitä ei voida Seinäjoella palvella ymmärrettävästi ruotsin kielellä. Kun puhutaan päivystyspalveluista, on muistettava, että kysymys ei ole ainoastaan päivystyspisteen tapahtumista vaan suurehko osa potilaista otetaan sairaalaosastolle kiireellistä hoitoa ja tarkkailua varten.

Tasavallan presidentti muistutti lausunnossaan, johon on monta kertaa jo viitattu, ensinnäkin eduskunnan perustuslakivaliokunnan kannasta, jonka mukaan päivystyssiirron yhteydessä on "nimenomaan lakisääteinen velvoite huolehtia siitä, että Vaasasta Seinäjoelle siirtyvät ruotsinkieliset voivat käyttää äidinkieltään". Ja tasavallan presidentti totesi tässä aika poikkeuksellisessa lausunnossaan, kuten ainakin pariin kertaan on jo siteerattu, että "päivystyspalveluja voidaan siirtää Vaasasta Seinäjoelle vain, jos siirrettäessä vallitsee varmuus siitä, että potilaat saavat nuo palvelut valintansa mukaan suomen tai ruotsin kielellä". Joka väittää, että tällä hetkellä tällainen varmuus olisi, ei tunne tilannetta tai puhuu vasten parempaa tietoa — vaikka siis Seinäjoen sairaala on sinänsä ihan hyvä sairaala.

Toinen huomautukseni liittyy tähän sote-ohjaukseen. Tässä asiassahan on laajemmin katsottuna kysymys valtionohjauksen ja maakunnan itsehallinnon välisestä tasapainosta, josta olen tässä salissa sote-keskustelussa puhunut jo useamman kerran. Valtionohjaus isoissa asioissa on välttämätöntä, ja samalla on muistettava, että sote-resursseja ei voida siirtää peruspalvelujen vahvistamiseen, ellei sairaalalaitostamme rationalisoida. Mutta yhtä tärkeää on, että kunnioitetaan riittävästi maakuntien itsehallintoa eikä liikaa mestaroida asioita Helsingistä käsin.

Ongelmallista tässä on, että tehdään sairaalajärjestelyjä koskevia erillispäätöksiä ennen kuin itsehallinnolliset maakunnat ovat aloittaneet toimintansa. Mielestäni laajemmin katsottuna tässä asiassa ei ole kysymys vain 12 + 1 maakunnasta, vaan kaikkien 18 maakunnan autonomisesta mahdollisuudesta neuvotella resurssiensa puitteissa sairaalatoimintansa ja tietysti muidenkin sote-toimintojen järjestämisestä ja monessa tapauksessa neuvotella tarpeellisesta yhteistyöstä maakuntien kanssa. En ole koskaan ymmärtänyt näitä erilaisia maakuntien luokitteluja: 18 maakuntaa, 13 maakuntaa, 12 erityismaakuntaa, 5 yliopistosairaalaa. Meillä tulee olemaan 18 itsehallinnollista, omaleimaista ja erikokoista maakuntaa, jotka tilanteensa ja resurssiensa mukaan tekevät erilaista yhteistyötä keskenään ja erityisesti yliopistosairaaloiden kanssa, ja toki on hyvä, että valtio on sopivasti mukana monissa neuvotteluissa. Kyllä aikanaan euro tulee olemaan paras konsultti ja maakunnat joutuvat itse pohtimaan ratkaisujaan ja todellakin sopimaan, varsinkin monissa sairaalaasioissa, yhteistyöstä maakuntien kanssa. Se, että nämä päätökset tehdään ylhäältä pakottaen tässä tilanteessa, herättää juuri näitä kansalaisten protesteja. Eli näissä asioissa kannattaisi mahdollisimman pitkälle odottaa maakuntien toiminnan käynnistymistä ja sen jälkeisiä neuvotteluja ja sopimuksia maakuntien välillä ja valtionohjauksen kanssa.

Arvoisa puhemies! Kuten sanoin alussa, en tässä vaiheessa ota varsinaista kantaa tai tee ratkaisuehdotusta. Tämä oli tällaista fundeerausta, mutta toivon kuitenkin vakavasti, että tässä päivystysasiassa saadaan tyydyttävä ratkaisu, joka oikeasti ottaa huomioon tasavallan presidentin lausunnon.

17.56 **Susanna Koski kok:** Arvoisa puhemies! Kuten jo aikaisemmin sanoin, tuen varauksetta ajatusta siitä, että Vaasan keskussairaalalla olisi laajan päivystyksen status.

Edustaja Henrikssonille tiedoksi, että edustaja Koski ei vastaa kokoomuksen ministeriryhmän kannoista henkilökohtaisesti ja vastuuministerihän on keskustalainen.

Tästä päivystysuudistuksesta:

Vaasan keskussairaalassa järjestetään ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys. Vaasan keskussairaalan päivystyksen ja muiden eilaajan päivystyksen statuksen keskussairaaloiden osalta terveydenhuoltolakiin on kirjattu, että sairaanhoitopiirin erityisvastuualueella tulee aina olla oikeus järjestämissopimuksen nojalla sopia, että sen alueella toimivan sairaanhoitopiirin keskussairaalan yhteydessä toimivalle yhteispäivystyksen yksikölle voidaan muodostaa sen laajuinen ja toiminnallisesti monipuolinen päivystyksen yksikkö, jota palveluiden saavutettavuus, päivystyspisteiden väliset etäisyydet ja sairaanhoitopiirin väestön kielellisten oikeuksien toteuttaminen edellyttävät.

Laissa on selkeästi kirjattu velvoite turvata osaaminen ja resurssit hoidon laadun ja potilasturvallisuuden toteuttamiseksi. Terveydenhuoltolain 43 § toteaa erva-alueista ja järjestämissopimuksista ja niiden sisällä tehtävästä työn- ja vastuunjaosta sanamuodoilla "on tehtävä", "on sovittava". Tämä velvoittaa Vaasan sairaanhoitopiiriä sopimaan Satakunnan ja Varsinais-Suomen kanssa, ei siis Etelä-Pohjanmaata. Lain mukaan siis Vaasan sairaanhoitopiiri sopii yhdessä Satakunnan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirien kanssa järjestämissopimuksessa päivystyksen laajuudesta. Sikäli kuin on huolehdittu seinäjokisten ruotsin kielen taidosta tai pohjalaisten asioinnista naapurimaakunnassa, Etelä-Pohjanmaa tai Seinäjoen keskussairaala ei ole mitenkään osallinen tässä sopimuksessa eikä kyseisessä sopimuksessa voida ainakaan ilman yhteisymmärrystä TAYSin ervan sairaanhoitopiirien kanssa sopiakaan Vaasan sairaanhoitopiirin tukeutumisesta Seinäjoen keskussairaalan päivystyspalveluihin.

44 §:n mukaan "voivat tehdä sopimuksen". Tämä koskee Etelä-Pohjanmaan ja Vaasan yhteistyötä. Kyseessä on siis sanonta "voivat tehdä", ei laissa määritelty velvoite. Toistaiseksi Vaasan sairaanhoitopiiri ei kuitenkaan ole ollut aloitteellinen yhteistyössä yhtään mihinkään suuntaan sikäli kuin Etelä-Pohjanmaalle on kirjattu tämä 50 §:n velvoite, joka koskee kansalaisaloitteessakin mainittua palvelujen järjestämistä suomen ja ruotsin kielellä. Rautalangasta väännettynä tilanne on käytännössä näin. Nykyisen lain mukaan Pori hoitaa laajan päivystyksen tuen Vaasan keskussairaalan ruotsinkielisillekin potilaille ilman velvoitetta osata ruotsia mutta Seinäjoki lain velvoittamana osaa ruotsin kielen mutta potilaat eivät ohjaudu Seinäjoelle. Tähän mennessä tilastot potilasasioinnista Vaasan sairaanhoitopiirin ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin välillä ovat osa normaalia sairaanhoitopiirien yhteistoimintaa. Ministeriön tilastojen mukaan viime vuonna viisi potilasta siirrettiin Vaasan keskussairaalan päivystyksestä Seinäjoen keskussairaalan päivystykseen. Seinäjoen keskussairaalassa kävi viime vuonna 19 ruotsinkielistä sairaanhoitopiirin potilasta lähinnä pikkuhaavojen takia. VKS ei tule lähettämään potilaita Seinäjoelle omasta päivystyksestään.

Päivystysuudistuksen osalta alleviivaan, että Vaasan keskussairaala on käytännössä saanut terveydenhuoltolaissa vapauden täysin itsenäisesti päättää, millaista päivystystä se haluaa ylläpitää. Vastikään lausuntokierroksella ollut asetus antaa laajan päivystyksen sairaaloille velvoitteita mutta ei rajoita millään tavoin Vaasan keskussairaalan päivystyksen omaa suunnittelua ja toteutusta. Velvoitteita ei myöskään tule.

Mielestäni Vaasan seudulla tähän asiaan on poltettu kyllä paljon ruutia eikä lainkaan suotta. Nyt kuitenkin mielestäni olisi alueellakin tärkeää suunnata katseet kohti tulevaa ja ryhtyä viimeistään nyt ponnekkaasti toimenpiteisiin sikäli kuin laki siihen antaa mahdollisuudet ja hyödyntää ne täysimääräisesti, jotta se voi olla itse ja etukenossa kehittämässä omaa sairaalaansa ja sairaanhoitopiiriä yhdessä muiden länsirannikon sairaanhoitopiirien kanssa.

18.02 **Sari Raassina kok:** Arvoisa puhemies! Arvostan suuresti kansalaisten mahdollisuutta vaikuttaa kansalaisaloitteen kautta yhteiskuntamme merkittäviin kysymyksiin. Pidän kuitenkin arveluttavana käsiteltävän aiheen taustalle synnytettyä keskustelua, jossa kansalaisten pelkoja ja huolta on lisätty perusteilla, jotka ovat ensisijaisesti poliittisia, eivät terveyspoliittisia.

Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa Vaasan keskussairaalan 24/7-päivystyksestä sopimisen yhdessä Varsinais-Suomen ja Satakunnan sairaanhoitopiirien kanssa. Terveyspalveluiden toimivuutta tarkasteltaessa on tarkasteltava koko palveluketjua. On aivan totta, että Vaasan alueella on vaje ruotsinkielisistä lääkäreistä nimenomaan perusterveydenhuollossa. Viimeisten käytössä olevien tilastojen perusteella vaje Vaasan seudulla on noin 10 prosenttia, kun samanaikaisesti muualla maassa terveyskeskuslääkärivaje on noin 3,4 prosenttia. Suurin osa päivystysaikaisistakin palvelutarpeista voidaan niin Vaasassa kuin muualla Suomessa kattaa yleislääkäritasoisella palvelulla. Siksi kannan erityistä huolta sujuvaa ruotsin kieltä puhuvien lääkäreiden halukkuudesta sijoittua työtehtäviin Vaasan seudulle. Ruotsinkielisiä lääkäreitä koulutetaan Suomessa suhteellisesti aivan riittävästi. Alueen onkin huolehdittava siitä, että ruotsin kieltä sujuvasti puhuvien lääkäreiden muuttohalukkuus ja työskentelyhalukkuus alueella voidaan varmistaa. Vetovoimatekijöitä täytyy tarjota myös palveluammateissa työskenteleville silloin, kun alueella on voimakas vientiteollisuus ja muu kasvuhakuinen yrittäjyys.

Erityistason päivystyksen problematiikka on kuitenkin aivan eri kysymys. Vaasan keskussairaala voi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ylläpitää siis ympärivuorokautista operatiivista toimintaa. Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköiden osalla on velvollisuus ylläpitää myös suppeiden erikoisalueiden päivystystä. Kysynkin nyt, onko mielekästä ylläpitää esimerkiksi neurokirurgian päivystystä kahdessa sairaalassa, joiden etäisyys toisistaan on 80 kilometriä. Voin todeta, että oman kaupunkini äärilaidoilta on lähes 80 kilometriä ainoaan maakunnan yöpäivystysyksikköön.

Erityistason erikoissairaaloiden ammattilaisten koulutus on pitkä, ja ammattitaitoa on voitava ylläpitää jatkuvasti. Heidän on saatava hoitaa arkipäivän työssään riittävästi erityyppisiä potilastapauksia, jotta ammattitaito riittää myös vaikeimpien päivystystapausten hoitoon. Sellaisen erikoisosaajien joukon kouluttaminen ja heidän ammattitaitonsa ylläpito ei ole nyt keskustelussa olevan alueen potilaiden kokonaismäärän osalla mahdollista. En ota kantaa siihen, kummassa kaupungissa, Vaasassa vai Seinäjoella, laajan erikoissairaanhoidon päivystys on mielekkäämpää järjestää, mutta tiedän sen, että kaikkien näiden erikoisalojen osalta ei ole mielekästä ylläpitää kahta yksikköä, jotka sijaitsevat niin lähekkäin toisiaan. Sen kuitenkin tiedän varmasti, että vakavasti sairastuessani haluan, että minua hoitavilla ammattilaisilla on korkein mahdollinen ammattitaito.

Elektiivisessä eli ennalta suunnitellussa erityistason erikoissairaanhoidossa meidän tulee jatkaa vaativien hoitojen keskittämistä. Esimerkiksi paksusuolisyöpien leikkaushoidossa potilaan ennuste on sitä parempi, mitä enemmän toistoja leikkaustiimillä on muista po-

tilaaseen liittyvistä tai tautiin liittyvistä ennustetekijöistä riippumatta. On siis erittäin tärkeää, että pystymme keskittämään vaativimmat hoidot, joita yksittäisen potilaan kohdalle elämän aikana ei tule useita kertoja, useimpien meidän kohdalle ei yhtään ainutta kertaa elämässä. Suunnitelluissa lääketieteellisissä hoitotoimenpiteissä potilaan kielelliset oikeudet voidaan turvata, vaikka toimenpiteet olisi keskitetty yhteen ainoaan sairaalaan Suomessa. Kuten olen aikaisemmin sanonut, pidän kielellisten oikeuksien toteutumista keskeisenä perusoikeutena. Tehdyt päätökset eivät ole ristiriidassa tämän periaatteen kanssa. Peräänkuulutan nyt alueen rakentavaa yhteistyötä erityisesti siksi, että ihmisten, potilaiden tarpeettomia huolia voidaan hälventää.

18.06 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmettelen edustaja Raassinan näkökulmaa tässä asiassa. [Sari Raassinan välihuuto] Olen oppinut tuntemaan edustaja Raassinaa hyvin enkä ymmärrä tätä väitettä siitä, että tässä ensisijaisesti olisi kyse poliittisista arvoista ja ettei puhuta terveyspolitiikasta. Juuri näinhän se on, että terveyspolitiikasta puhutaan, kun puhutaan myös siitä, miten tässä järjestetään laaja päivystys. Terveyspolitiikassa on erittäin tärkeätä, että saa myös palvelut sillä kielellä, jonka ymmärtää. Se voi olla valtava potilasriski, jos joutuu sellaiseen tilanteeseen, että se henkilökunta, jolle pitää ilmaista itsensä, ei ymmärrä, mitä sanot — riippumatta siitä, oletko suomen- vai ruotsinkielinen. Ihmettelen suuresti, ja toivon, että edustaja Raassina lukisi tämän johtavan ylilääkärin Auvo Rauhalan tekemän vastineen tähän sosiaali- ja terveysministeriön laatimaan muistioon koskien vertausta Seinäjoen ja Vaasan välillä.

18.08 **Sari Raassina kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Henrikssonia asiantuntevasta puheenvuorosta ja siitä analyysistä, mitä hän teki puheenvuoroni pohjalta. Tarkoitinkin sitä — jos kuuntelitte tarkkaan, mitä puheessani sanoin — että on tärkeää, että omaa äidinkieltään voi käyttää päivystystilanteissa. Mutta silloin kun puhumme erityistason erikoissairaanhoidon osaajista, meidän on keskitettävä toimintoja, koska näiden ammattilaisten ammattitaito ei voi kehittyä, jos he eivät arkipäivän työssään kykene riittävästi tapaamaan potilastapauksia. Ongelmaksi muodostuu myös se, että alueen väestöpohja asettaa omat rajoituksensa sille, kuinka monta tällaista erikoisosaajaa voi kullakin erityissairaanhoitopiiriemme alueella olla.

18.09 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että tiettyjä asioita pitää keskittää, kaikki ovat siitä samaa mieltä. Mutta silloinhan voi katsoa vaikka tätä Sitran selvitystä, missä on 12 alueen vaihtoehto vuoden 2025 ennustetun väestön mukaisessa suuruusjärjestyksessä: sijalla 5 Vaasa — Helsinki, Tampere, Turku, Oulu, Vaasa. Se on ihan ok, keskitetään vaan sinne. Mutta nythän tässä on tämä poliittinen lehmänkauppa taustalla. Sen takia ihmiset ovat reagoineet, ettei ole menty terveys edellä.

18.09 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilmiselvää, että edustaja Raassina ei riittävästi tunne nyt sitä tilannetta, mikä on Pohjanmaalla, ja kaikkea sitä tietotaitoa, mitä siellä sairaalassa on. THL:n tekemissä vertauksissa Vaasan keskussairaala sijoittuu varsin korkealle, kun katsotaan potilasturvallisuutta, ja edustaja Strand on tässä nostanut sen esille monta kertaa. Sen takia olisi hyvä pidättäytyä faktoissa ja myös lukea ja ymmärtää, mitä oikeastaan ollaan nyt tekemässä, jos ei anneta Vaasalle täyttä ja laajaa päivystystä.

On toki niin, että tarvitaan yhteistyötä, mutta se ei ole poissuljettua, vaikka valitaan sellainen malli, että on 12+1. Minun mielestäni pitää tehdä yhteistyötä monien sairaaloitten välillä, mutta se ei oikeuta siihen, että rangaistaan sitä sairaalaa, jossa toimitaan sekä ruotsiksi että suomeksi.

18.10 **Maria Tolppanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että olen osittain samaa mieltä kuin edustaja Raassina. Minäkin olen sitä mieltä, että kirurgille on huomattavasti tärkeämpää, että hänellä on vakaa käsi, kuin se, puhuuko hän suomea, ruotsia, saamea tai kiinaa. Tästä olemme varmasti aivan yhtä mieltä. Mutta siinä vaiheessa, kun diagnosoidaan potilasta, on äärimmäisen tärkeää, että potilas pystyy kertomaan, mikä kohta hänellä on kipeä, minkä takia paisuu joku kohta, mitä tehdään. Yhdessä haetaan sitä. Olen vasta seurannut tapausta, missä ensin diagnosoitiin verenmyrkytys ja sen jälkeen huomattiin, että olikin bakteeri luussa, ja siinä tarvittiin kyllä molemminpuolista ymmärtämistä. Tämän takia me tarvitsemme Vaasaan ja Pohjanmaalle, jossa 51 prosenttia väestöstä on ruotsinkielisiä ja 55 prosenttia väestöstä on muita kuin suomenkielisiä, sellaisen sairaalan, [Puhemies koputtaa] missä ainakin kahta kieltä puhutaan täydellisesti. [Ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmästä: Oikein!]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja puhujalista.

18.11 **Mats Löfström r:** Värderade herr talman! Frågan om fulljour i Vasa är viktig och engagerar. Därför är frågan i riksdagen igen. Medborgarinitiativet har samlat över 50 000 namn på rekordsnabb tid. Det visar hur mycket den här frågan berör, inte enbart i Österbotten, utan också i andra delar av landet, inklusive mitt eget landskap Åland där många också skrivit under medborgarinitiativet.

Att Vasa inte skulle få ha kvar sin omfattande jour skulle vara anmärkningsvärt. I vårdreformen har vi ännu alla möjligheter att rätta till riksdagens beslut från december. Vårdreformens propositioner har också satt saken i nytt ljus. Man måste se till att alla 85 000 svenskspråkiga i tvåspråkiga Österbotten också har tillgång till en fungerande jour på sitt eget modersmål. Att sätta upp skyltar på svenska gör nämligen inte automatiskt att Seinäjoki sjukhus fungerar på svenska.

Det behövs verkliga ansträngningar för att Seinäjoki i så fall ska klara av att serva den svenskspråkiga befolkningen på sitt eget modersmål, vilket är en medborgerlig och grundlagsenlig rättighet. Det logiska skulle därför vara att fortsättningsvis ordna fulljour både i Seinäjoki och i Vasa, i synnerhet om man har tänkt att allting ska vara och fungera som tidigare, något man har sagt tidigare här i kväll. Då skulle det logiska vara just en 12+1-modell. I december sade man från social- och hälsovårdsministeriets sida att en så kallad 12+1-modell inte skulle bli nämnvärt dyrare att ordna. Då är frågan var skon klämmer. Det är den lösningen man borde gå in för. Det är det enda logiska.

Att Vasa ska ha fulljour också i fortsättningen borde vara en självklarhet för att bäst garantera de svenskspråkiga österbottningarnas grundlagsenliga rättigheter. Problemet i förslaget i december var att man ställde grundlagsenliga rättigheter mot varandra. Rätten att få vård ställdes mot rätten att få service på sitt modersmål. Att ställa grundlagsenliga rättigheter mot varandra riskerar att göra grundlagen till ett smörgåsbord där man väljer vilka bitar man tar. Det är en farlig utveckling, och just därför måste man så långt som möjligt undvika att ställa sådana rättigheter mot varandra. Det här behöver man ta lärdom av för fram-

tiden. Den här saken hade man kunnat undvika också i den här frågan i december, och det kan man ännu göra i frågan.

Åland påverkas inte direkt av vårdreformens sjukvårdsinnehåll eller jourbeslut. Ålands hälso- och sjukvård hör till Ålands självstyrelses befogenheter. Men på Åland har vi följt frågan aktivt eftersom det här är en principiell fråga som på sikt också riskerar påverka svenska språkets ställning i landet. För att det officiella Finland ska kunna fungera på två språk måste det också finnas fungerande svensk- och tvåspråkiga strukturer. Den här reformen riskerar påverka de strukturerna negativt. Av den här anledningen är det av fundamental vikt, inte bara för Vasa, utan hela tvåspråkiga Finland, att Vasa också i framtiden får ordna omfattande jour.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Tolppanen. Ai, anteeksi, anteeksi, samalla kun Tolppanen lähestyy puhujapönttöä, niin sinä aikana tulkkaus tuohon edelliseen. [Maria Tolppanen: Minun takiani ei tarvitse!] — Se ei taida olla peruste, se, että tarvitaanko Tolppasen vuoksi, vaan sen vuoksi, että ylipäänsä ei ollut suomen kieltä niin pelisäännöt edellyttävät, että tulkataan. [Joakim Strand: Joku kansalainen varmaan seuraa tätä. Heidän takiaan se käännetään!]

[Tulkkaus]

18.19 **Maria Tolppanen sd:** Arvoisa puhemies! Yksi peruste laajan päivystyksen saamiselle oli etäisyys yliopistollisista sairaaloista. Nyt jos katsomme, niin esimerkiksi etäisyys Rovaniemeltä Ouluun on 223 kilometriä, Joensuusta Kuopioon 135 kilometriä, Lappeenrannasta Helsinkiin 224 kilometriä, Vaasasta Tampereelle 241 kilometriä ja oman ervaalueen yliopistosairaalaan Turkuun 330 kilometriä, eli kaikkein pisin matka, kun verrataan mihin tahansa. Mutta tätä ei tässä asiassa nyt sitten Vaasan osalta pidetty tärkeänä. Liian suuri osa väestöstä joutuu matkustamaan yli tunnin mennessään laajan päivystyksen sairaalaan Seinäjoelle, ja täytyy todeta se, että Poriinkaan ei tunnissa Pohjanmaalta pääse. Jos lähdemme Vaasasta ja ylempää ja vähän alempaakin, niin aikaa menee huomattavasti enemmän.

On todettava kuitenkin se, että Pohjanmaa on pitkä ja Pohjanmaalla puhutaan useampia kieliä. 51 prosenttia Pohjanmaan väestöstä on ruotsinkielisiä. Siinä on 5—6 prosenttia muunkielisiä, ja loput ovat sitten suomenkielisiä. Tämä on kylmä fakta. Sille emme voi mitään. Asia on näin. Meillä on liki 100 000 ruotsinkielistä pitkällä Pohjanmaalla, ja heistä iso osa etenkin vanhemmasta väestöstä, ei tule toimeen suomen kielellä. He tarvitsevat ruotsin kieltä tuekseen.

Mitä se sitten vaikuttaa? Mitä se vaatii sairaalalta, jos täytyy olla kaksikielinen sairaala? Paitsi että pystytään keskustelemaan potilaiden kanssa — voimme mennä vähän murteellakin ja tulemme siitä huolimatta toimeen — se vaatii myös sen, että sairaalan kaikkien tiedotteiden, kaikkien papereiden on oltava kaksikielisiä, on oltava suomeksi ja ruotsiksi. Ja miten tämä onnistuu? Tämä onnistuu siten, että sairaalalla on kielenkääntäjät, aivan kuten Vaasan keskussairaalassa on, ja että siellä on myöskin ruotsin kielen opettajia, aivan kuten meillä Vaasan keskussairaalassa on. Tämän hintalappu on vuodessa noin 1,5 miljoonaa. Sen lisäksi on laskettu, että tähän Seinäjoen laajemman alueen sairaalan ja Vaasan sairaalan välille tarvitaan vähintään yksi ambulanssi, jonka kustannukset vuositasolla ovat noin 0,5 miljoonaa. Nämä tulevat lisäksi. Ja täytyy ottaa huomioon, että Vaasan keskussairaa-

lasta ei varmasti voida poistaa näitä ruotsinkielisiä palveluja, vaan ne kustannukset tulevat jäämään myöskin sinne. Nämä on syytä ottaa huomioon.

Täällä on sanottu myös, että on katsottava tulevaisuuteen. Niin meidän onkin katsottava tulevaisuuteen. Mikään ei tule pysymään paikallaan. Maailma kehittyy, lääkehoito kehittyy, terveydenhuolto kehittyy, ja niin täytyy myös Vaasan keskussairaalan kehittyä. Vaasan keskussairaalassa täytyy nopeasti saada niitä palveluita, mitä laajan päivystyksen sairaalassa saa, jo pelkästään sen takia että meillä on toistaiseksi energiaklusteri. Se on vielä Vaasassa, se ei ole Uumajassa, ja jotta se pysyy Vaasassa, meidän on pystyttävä antamaan kaupunkitason palvelut niille ihmisille, kansainvälisille osaajille, jotka Vaasaan tulevat, sen tasoiset palvelut, että he pystyvät tulemaan sinne, että siellä voi olla työpaikkoja myöskin aviopuolisoille ja mahdollisille jälkipolville ja että siellä saadaan hoitoa silloin kun hoitoa tarvitaan. Nämä ovat niitä tärkeitä asioita.

Minun mielestäni tässä kohdassa, kun nyt on laskettu näitä kustannuksiakin, olisi huomattavasti edullisempaa, jos pidettäisiin sekä Seinäjoella että Vaasassa tämä laaja päivystys. Höpötys siitä, että pitää mennä Poriin päivystykseen, anteeksi vain, on naurettavaa. Siinä kohdassa me vietämme monet hautajaiset ennen kuin ihminen pääsee sinne, esimerkiksi saadessaan trombin päähän, valitettavasti. Yli tunnin matka korkeatasoiseen sairaalaan on aivan liikaa. Me tarvitsemme sairaalan. Pelkästään Vaasan kaupungin ruotsinkielinen väestö ei sitä sairaalaa tarvitse. Vaasan kaupungin suomenkielinen väestö, Pohjanmaan suomenkielinen väestö myös tarvitsee oman sairaalan ja sellaisen sairaalan, missä on laajan päivystyksen toiminnot.

18.24 **Anna-Maja Henriksson r:** Arvoisa puhemies! Värderade talman! Ajattelin aloittaa sillä, että haluaisin kiittää edustaja Puskaa erittäin hyvästä ja rakentavasta puheenvuorosta. Toivon, että häntä myös kuunnellaan keskustan eduskuntaryhmässä ja hallituksen piirissä laajemminkin. Edustaja Puskassa on selvää ministeriainesta, sellaista laajakantoista näkemystä, mitä me tällä hetkellä tarvitsisimme myös tässä asiassa.

Arvoisa puhemies! Tässä on tullut esille keskustelun aikana monta kysymystä, ja ministeriaitio on edelleen tyhjä. Katson, että olisi syytä saada myös suoria vastauksia ministeriltä, ja sen takia tässä vaiheessa esitän, että tämä käsiteltävänä oleva asia pannaan pöydälle toukokuun 23. päivänä 2017 pidettävään täysistuntoon.

Det vill säga, värderade talman, det har under diskussionens gång kommit fram så många frågor som har varit riktade till den ansvariga ministern, och vi har inte fått svar på de här frågorna. Och för tillfället är vi sju, åtta ledamöter här i salen och ingen minister, och det har inte varit någon minister under hela den här debatten. Därför föreslår jag att vi skulle bordlägga ärendet till plenum inkommande tisdag, den 23 maj 2017.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Anna-Maja Henriksson on ehdottanut, että asia pannaan pöydälle 23.5.2017 pidettävään täysistuntoon. Asia siis jää pöydälle.

Onko muita ehdotuksia pöydällepanon ajankohdasta?

Keskustelua pöydällepanon ajankohdasta ei syntynyt.

Asia pantiin pöydälle 23.5.2017 pidettävään täysistuntoon.

4. Lakialoite laiksi terveydenhuoltolain 50 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 6/2017 vp Thomas Blomqvist r ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu

18.27 **Thomas Blomqvist r** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Värderade talman! Jag ska inte upprepa de argument som jag hade i behandlingen av förra ärendet, men jag konstaterar att de gäller också i den här frågan om lagmotionen för att ändra 50 § 3 momentet i social- och hälsovårdslagen.

En lähde toistamaan niitä kaikkia perusteluita, mitä esitin edellisessä asiassa. Ne pätevät myös tähän asiaan, tähän lakialoitteeseen sosiaali- ja terveydenhuoltolain muuttamisesta. Esitän, koska tämä kansalaisaloite ja tämä lakialoite käsiteltiin yhdessä tänään, että meillä olisi myös sama mahdollisuus tämän asialla kohdalla keskustella ministerin kanssa samalla perusteella kuin edustaja Henriksson ehdotti edellisessä asiassa. Joten ehdotan pöydällepanoa. Bordläggning alltså.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Thomas Blomqvist on ehdottanut, että asia pannaan pöydälle 23.5.2017 pidettävään täysistuntoon. Asia siis jää pöydälle.

Nyt pyydän näkemyksiä, mikäli jotain toista ajankohtaa pöydällepanon suhteen ollaan esittämässä.

Keskustelua pöydällepanon ajankohdasta ei syntynyt.

Asia pantiin pöydälle 23.5.2017 pidettävään täysistuntoon.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 6 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 46/2017 vp
Valiokunnan mietintö StVM 5/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 19.5.2017 pidettävään täysistuntoon.

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 19.5.2017 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen